

bb 70. péter jános vacsorája nguyen thi binh asszony tiszteletére
t fe/gg/ny hgy 1969. december 2.

péter jános külügyminiszter kedden este vacsorát adott a hazánkban baráti látogatáson tartózkodó nguyen thi binh asszony, a dél-vietnami köztársaság ideiglenes forradalmi kormánya külügyminiszterének és a kíséretében levő dél-vietnami személyiségek tiszteletére. a vacsorán részt vett nagy józsefné könnyüipari miniszter, dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, harmati sándor, a szolidaritási bizottság elnöke, valamint a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa. részt vett a vacsorán le huu van, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője és hoang luong, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövete, valamint a két nagykövetség több munkatársa.

a szívélyes hangulatban lezajlott vacsorán péter jános és nguyen thi binh asszony pohárköszöntőt mondott. /mti/

a
bb 71. szovjet pártmunkás-küldöttség érkezett budapestre
gg/um zs hgy 1969. december 2.

az mszmp központi bizottságának meghívására kedden budapestre érkezett az szkp központi bizottságának pártmunkás-küldöttsége. e.z. razumov-nak, az szkp kb pártszervezési osztálya helyettes vezetőjének vezetésével. a küldöttséget a ferihegyi repterületen toth mátyás, az mszmp kb párt-és tömegszervezetek osztályának vezetője fogadta. jelen volt f.j. tyitov, a szovjetunió budapesti nagykövete. /mti/

- 48 -

- v é g e -

22.15/um

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. december 3.

bb 1. több mint félezer új tanterem, ezer középsiskolai kollégiumi hely - nagy összegű beruházások a felsőoktatásban - a művelődési tárca jövő évi tevével

i vt/j/um zs cz

1969. december 3.

vágó tibor, az mti munkatársa jelenti:

a művelődésügyi minisztériumban összeállították a tárca jövő évi tevével, meghatározták a főbb fejlesztési célokat. 1970-ben előreláthatólag több mint kétmilliárd forintot költenek oktatási, népművelési, célokra. az előzetes számítások szerint az óvodáskorúak számának növekedése elsősorban a városokban érezteti majd hatását. várhatóan 1970-ben is 100 óvodáskorú kisgyermek közül 52-53 felvétele biztosítható. a hálózat fejlesztésére országosan körülbelül 80 millió forintot fordítanak, az igények és a lehetőségek közötti feszültség miatt azonban 1970-ben is átlag 104-105 százalékos kihasználtsággal kell számolni.

az általános iskolákban lelassul a tanulólétszám csökkenése. a terv az, hogy - oktatáspolitikánk céljaival összhangban - tovább javítják a szakrendszerű oktatás szervezeti feltételeit, így a következő tanévtől már a felsőtagozatos tanulók 94,6 százaléka részesülhet a szakrendszerű oktatásbancsaknem ezerral növelik az általános iskolai diákotthoni helyek számát. a napközi ellátásban részesülő gyermekek arányát 17,3 százalékról 18,4 százalékra emelik, s így anapköziben elhelyezett gyerekek száma - a jelenlegihez képest - mintegy 10 ezerrel emelkedik. /folyt.köv./

- 1 -

bb 1. / több mint félezer ... 1. folyt./um

a általános iskolai hálózat fejlesztésére előirányzott összeg meghaladja a 300 millió forintot. a tanácsoktól kapott információk szerint jövőre 535 új tanterem épül, s a tanterem állomány növekedésével párhuzamosan némileg csökken a kettős váltás mértéke.

a középiskolák első évfolyamaira a következő tanévben előreláthatólag 63.000-64.000 tanulót vesznek fel. a szakközépsikolai felvételi létszám a jelenlegi szinten marad, a gimnáziumokban pedig valamivel csökken. középiskolai tanterem, műhelyterem, építés-sére, felszerelésére, valamint új kollégiumi helyek létesítésére - különböző forrásokból körülbelül 320 millió forintot juttatnak. a tervek szerint az 1970-71-es oktatási év kezdetéig 110 osztályterem készül el, s a kollégiumokban lakó középiskolások száma mintegy 1000-rel növekszik.

a gyermekvédelmi és gyógypedagógiai hálózat fejlesztésére előirányzott összeg meghaladja a 90 millió forintot. több lesz a nevelőotthoni, valamint a gyógypedagógiai intézeti helye és így emelni tudják a gyógypedagógiai iskolai csoportok számát is. 1970-ben megkezdődik budapesten a szálló utcai és a rákospalotai nevelőintézet valamint a miskolci gyermekváros építése.

a felsőoktatási intézményekben az 1970-71-es tanévben nappali tagozatra - a korábbi évekhez hasonlóan - 14.000 fiatalt vesznek fel. a felsőoktatás egészének fejlesztésére egyébként mintegy 650 millió forint áll rendelkezésre. ebből biztosítják a jelentékenyebb beruházások folytatását, illetve előkészítést, továbbá az intézmények gép-és műszerállományának pótlását. befejezéshez közeledik a pécsi orvostudományi egyetem új tömbjének építése, folytatódik a budapesti műszaki egyetemen a korábban megkezdett korszerűsítési program, a kertészeti egyetem és a z állatorvos-tudományi egyetem rekonstrukciója, bővítése, elkészül a nyíregyházi tanárképző főiskola tanulmányi épülete és gyakorlóiskolája, s megkezdődik több más nagy beruházás műszaki előkészítése.

további tervek: befejezik a pécsi felsőfokú építőipari technikum, a gyöngyösi felsőfokú mezőgazdasági technikum, a budapesti felsőfokú építőipari technikum, valamint a villamosipari műszaki főiskola tanszéki épületeinek munkáit. ugyanakkor megkezdik a villamosipari műszaki főiskola tanulmányi épületének és kollégiumának a felsőfokú vizsgázóképzési technikum 150 diák befogadására alkalmas kollégiumának építését, s folytatják a könnyűipari műszaki főiskola, valamint a kecskeméti gépipari és automatizálási műszaki főiskola elhelyezését szolgáló beruházási munkákat.

/folyt.köv./

- 2 -

bb 2. / több mint félezer ... 2. folyt./um

a központi felügyelet alatt álló népművelési intézmények hálózatának fejlesztésére, a már működők szakmai felszerelésének, berendezésének bővítésére a jövő évi tervben mintegy 230 milliót irányoznak elő. folytatják a budai várpalota rekonstrukciós munkáit, a vörösmarty téri kulturális központ építését, a mafiim rekonstrukcióját, a szentendrei szabadtéri múzeum építését, a fővárosi operettszínház műszaki berendezéseinek korszerűsítését.

a tömegkulturális intézmények fejlesztésére szánt beruházások összege 1970-re 240-250 millió forint. egyebek közt tovább épül miskolcon az új, korszerű könyvtár, szekszárdon a megyei művelődési ház. megkezdik a műszaki előkészítést a következő években épülő jelentősebb megyei, járási, városi művelődési otthonoknak, könyvtáraknak. /mti/

bb 2. a győzelem hírdője - beszélgetés Levitannal, a szovjet rádió főbemondójával

1 ol/gk/um zs hgy

1969. december 3.

- harminchárom éve dolgozom a rádiónál - mondta Jurij Boriszovics Levitan, a moszkvai rádió főbemondója, aki nyilatkozott Osváth Laurának, az Mti munkatársának. - a csknem négy évtized alatt sok emlékeztető bémondói feladatot kaptam. ezek közül is kiemelkedik két dátum. 1945. május 9-én éjjel Moszkva már aludt, az utcák sötétbe burkolódtak, de a hangszórók nem voltak kikapcsolva, éjjel-nappal működtek. éjszaka 2 óra 10 perckor hangzott el a rádión a fasizta Németország kapitulációjának bejelentése. egymás után többször is nagy lelkesedéssel olvastam be a szöveget. kilépve a stúdióból a kollégák szóltak, menjek az ablakhoz nézzek ki. Moszkva fényárban uszott, az ablakok ki voltak világítva. a reflektorok az égboltot világították be. hatalmas tömeg volt az utcán, s teljesen ismeretlen emberek csókolóztak össze. a szemekben örömkönnyekek ragyogtak; vége volt a háborúnak.

- 1961. április 12-én kora reggel éntem jöttem, s bevittek a stúdióba. akkor még senki sem tudta, hogy mi lesz a közlemény, amit be kell olvasnom. különböző találgatások folytak. 9 órakor telefonértesítést kaptunk a kozmodromról, hogy április 12-én a közelebbi időpont nem volt feltüntetve - szovjet űrhajóigárt /a nevét még nem mondták meg/, az első embert eljuttatták a világűrbe. roppant izgalomban vártuk a hír kiegészítését: ki az, aki a világűrben kering. végre jött a telefon: tessék, inják: Jurij Alekszejevics Gagarin kitűnően érzi magát. a bémondóasztalhoz rohantam a folyosón kiáltottam: ember a világűrben. bekapcsoltam a mikrofont, s az összes szovjet rádiónál világárá röppent a hír. ez is feltűnően, izgalmas élmény volt, s nagy büszkeségre volt szükségem, nehéz volt visszafogtanom a túlradó örömet.

/folyt.köv./

- 3 -

bb 2. / a győzelem hírmondója ...folyt./um

- sok levelet kapunk a hallgatóktól. ezek zömében munkánkkal foglalkoznak. van közöttük néhány mosolygató is. a szabadságról visszatérve pihenten mindig fiatalosabb a hangom. ennek köszönhető, talán, hogy kaptam egy levelet. „kedves Levitan elvtárs! legyen szives írja meg, hogy hol van az ön édesapja,.. megválasztam: „ 1931-ben kerültem a moszkvai rádióhoz, s már a második világháború híreit is én olvastam be. nős, fiam .egy 29 éves lányom van, s márciusra már nagyapa leszek,..

- szeretem a foglalkozásomat, s bár annak idején, már mint a szovjet rádió bemondója, beiratkoztam a villamosipari technikumba, egy évvel elvégzése előtt abbahagytam; végleg döntöttem: megmaradok bemondónak. ezek után iratkoztam be a színtművészeti főiskolára, s egyhónappal a második világháború kitörése előtt fejeztem be tanulmányaimat.

Levitan először jár hazánkban. most a magyar rádió és televízió vendégeként ismerkedik Magyarországgal, szakmai beszélgetésen vesz részt magyar kollégákkal, szerepel a rádióban és a televízióban is. a tervek szerint december 11-ig tartózkodik budapesten./mt1/
--

bb 3. ho si minh emlékest az irodalmi színpadon

1 zsu/1/um zs cz

1969. december 3.

az irodalmi színpadon ho si minh emlékére irodalmi estet rendeznek pénteken . az előadáson a népes szereplőgárda - köztük Gordon Zsuzsa, Koncz Gábor, Mikes Lilla, Pécsi Ildikó, Somhegyi György - részleteket mutat be ho si minh börtönnaplójából és Peter Weiss: vitairat vietnamról című művéből. megszólaltatnak vietnami népköltészeti alkotásokat, valamint több magyar költő verseit. Jose Arzamendia és együttese forradalmi dalokat a vietnami háborúról szóló protest songokat ad elő. /mt1/

--

- 4 -

M

bb 4. miniszteri utasítás a gyermekgondozási segélyben részesülő anyák gyermekeinek óvodai felvételéről

1 vt/mm/um zs cz

1969. december 3.

a művelődésügyi miniszter - az érdekeltektől és országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben - szabályozta a gyermekgondozási segélyben részesülő anyák gyermekeinek óvodai felvételét. a rendelkezés kimondja, hogy a gyermekgondozási segélyben részesülő anyák óvodáskorú gyermekét óvodába csak egyéb jelentkező hiányában lehet felvenni, akkor ha az óvodában betöltetlen hely van. a felvételnél továbbra is mérlegelik a családi körülményeket. ezért a korlátozást nem alkalmazzák ha az óvodai elhelyezést családi körülmények - egészségtelen lakás, az anya betegsége, a gyermekek száma és más, ehhez hasonló szociális okok - indokolják, továbbá ha a gyermek az óvodai felvételt követő tanévben megkezdí általános iskolai tanulmányait, vagy ha csupán félnapos, étkezés nélküli elhelyezést kérnek számára a szülők.

az anya gyermekgondozási segélyének lejártát követően a gyermeket a tanév közben is bármikor fel lehet venni az óvodába. a felvételi kérelmet ilyen esetben is már a rendes évi felvételre megszabott határidőben kell előterjeszteni, - amint ezt az ez évi jelentkezések idején a szülők tudomására hozták.

a gyermekgondozási segélyben részesülő anyák gyermekeinek a miniszteri utasítás hatálybalépésének időpontjában fennálló óvodai elhelyezését csak az anya hozzájárulásával lehet megszüntetni. /mt1/

--

bb 7. restaurálják a novai műemléktemplom freskóit

vid/ká/um cz

1969. december 3.

az országos műemléki felügyelőség több millió forintot költséggel restauráltatja novai Zala megye egyik legszebb műemléktemplomának freskóit. a göcseji táj központjában többszáz évvel ezelőtt épített templom freskói Dorfmeister alkotásai. /mt1/

--

- 5 -

M

bb 5. tovább emelkedik az élveszületések aránya budapesten - a családok egyharmada gyermekeiellen

1 hi/qg-ju zs -cz

1969. december 3.

tovább emelkedik az élveszületések aránya budapesten - állapították meg a statisztikusok. az egészségesen világrajött csecsemők száma az utóbbi két évben - a korábbi esztendőkhöz 18-19 ezres átlagával szemben - meghaladta a huszezret, sőt az idén a 7 első félévben 12.397 volt, ami már mintegy huszonöt ezres egész évi születési arányra enged következtetni.

a születések gyakorisága részben összefügg azzal, hogy budapesten a házasságok száma. ami az ideai statisztikát illeti, az év első felében 8.497 házasságot kötöttek a fővárosban, figyelembe kell azonban venni, hogy a korábbi évek tapasztalatai szerint a házasságkötő tervek rendszerint az év utolsó hónapjaiban bontódnak le a nagyobb forgalmat. / tavaly is az év második felében 50 százalékkal többen léptek frigyra, mint az első hat hónapban. /

elgondolkodtató viszont, hogy budapesten száz család közül mintegy harmincöt gyermektelen. az egy gyermekes családok aránya emelkedik, a három- és többgyermekeseké viszont változatlanul rendkívül alacsony. jellemző, hogy a legutóbbi próbanépszámlálás adatai szerint a 15 éves és ennél idősebb budapesti házasságok száma 486.450 volt, s közülük mindössze 85.800-nak született három, vagy több gyermeke. a születési sorrend alakulását vizsgálva megállapítható, hogy míg 1950-ben minden ötödik élveszületés a családokban a harmadik, vagy az utánuk következő gyermek megszületését jelentette, addig ez idő szerint csak minden tizedik élveszületés eredményez hasonló családszaporulatot. /mti/

MA

-6-

bb 6. pécssett járt iskolába a „ horvát jókai, „ - emléktáblát állítanak august senoának a pécsi nagy lajos gimnázium panteonjában

vió-ju ká hgy-cz

1969. december 3.

pécssett járt iskolában a horvát irodalom nagy alakja, august senoa, akinek oly szerepe volt a nemzeti regény megteremtésében, mint nálunk jókai mórnak. dr. rajczi péter, a pécsi nagy lajos gimnázium tanára, az iskola multjának lelkes kutatója tudomást szerzett arról, hogy a gyermek senoaat születési a szabadságharc bukása után magyarországra küldték tanulni és így került a mecsekaljai városba. kutatása során a megyei levéltárban őrzött iskolai anyagkönyvekben rábukkant a zágrábi flucska adataira. az 1850-es értesítő pontos adatokat tartalmaz august senoáról: kora 11 év, vallása római katolikus, lakóhelye zágráb, nem ösztöndíjas, atyja neve alajos, osztályzata minden tárgyból jeles - magyar nyelvből is!

miért küldte a senoa család magyarországra tanulni a kis augustot, amikor zágrábban is kitűnő iskolák működtek? feltehetően a haladó szellemű zágrábi polgár rokonszenvezett a magyar nép szabadságharcával és oly módon adott kifejezést osztrákgyűlöletének, hogy magyar iskolába iratta gyermekét. august senoa 22 éves kora óta írt újságcikkeket, költeményeket, elbeszéléseket és regényeket. első nagyobb műve, az ékszerész aranya, 1871 ben jelent meg. regényei a maga korában rendkívül népszerűek voltak és munkássága nyomán bontakozott ki a horvát nemzeti irodalom.

a pécsi nagy lajos gimnázium jövőre megemlékezést tart august senoáról, abból az alkalomból, hogy 120 évvel ezelőtt itt járt iskolába. a gimnázium panteonjában - babits mihály, garay jános, vas gereben és más nagynevű hajdani diákok márványtáblái mellett - elhelyezik a nagy horvát író két nyelvű emléktábláját is. /mti/

MA

-.-

-7-

bb 8. padlóápoló gép

vid-ju ká -cz

1969. december 3.

a hajdusági iparművek téglási üzemében elkészültek az 1970-es esztendőre, hazai megrendelésre és exportra egyaránt több háztartási gépet adnak mint 1969-ben, s jövőre új termékekkel is jelentkeznek a piacon: a hat műveletet végző padlóápoló géppel. ebből 1970-ben 3000-et készítenek.

a keverőtárcsás mosógépeken kívül lengőlapátos és automata mosógépeket is gyártanak illetve hoznak forgalomba. a 403-as típusú centrifugákból jövőre többet szállítanak a téglási üzem vezetői szerint 1970-ben már nem lesz hiánycikk a forróvíztároló /bojler /sem. /mti/

bb 9. több és olcsóbb körte a téli gyümölcspiacon

1 if/tr-ju ie hgy

1969. december 3.

a felvásárló és értékesítő szervek elkészítették az idei gyümölcsstermés előzetes mérlegét: az adatokból arra lehet következtetni, hogy a korábbi hetekhez hasonlóan zavarosan lesz a téli ellátás is.

a nyári- és a téli alma termés a kedvező időjárás hatására 600-620 ezer tonna. ebből a termelők a tavalyi rekordhoz hasonló mennyiséget adnak át a felvásárlóknak. az almát számos gazdaságban „háziilag”, tárolják és a jövő év első hónapjaiban küldik majd piacra. a téli körtéből az árualap az elmúlt évinek több mint másfélszerese. az eddigi őszi belföldi fogyasztás 15-20 százalékkal nagyobb a tavalyinál és az árak hozzávetőleg 20-30 százalékkal alacsonyabbak. a körte idén jelentős elpótlóikké is előlépett. eddig csaknem 8 ezer tonnát szállítottak belőle külföldre. a csemege- és az étkezési szőlő forgalmát a nyárvégi hetek csapadékos időjárása kedvezőtlenül befolyásolta. /mti/

--

-8-

bb 10. magyar üzletkötések a sidney vásáron

1 sz tr je bh hgy

1969. december 3.

hazaérkezett a sidney-i vásár magyar pavilonjának igazgatója, horváth jános és elmondotta: az ausztráliai üzletemberek érdeklődnek a magyarországi üzletkötési lehetőségek iránt. ezt bizonyítja az is, hogy a hungarotex 300 000 dollár értékű méterárut értékesített. ugyanakkor 200 000 dollárért vásárolt, főképpen gyapjút. a technoimpex a vásáron bemutatott valamennyi szerszám-gépet értékesítette és ezen túl meg 40 000 dolláros szállítási szerződést is kötött. az elektroimpex 25 000 ébresztőórát adott el sidneyben, a monimpex két évre előre lekötötte az ausztráliai borexportot. /mti/

--

bb 11. munkavédelmi oktató-laboratórium a budapesti butoripari vállalatnál

1 sz/tr je bh hgy

1969. december 3.

a budapesti butoripari vállalat már két alkalommal pályáztott a kiváló vállalat címre, de mind a kétszer elesett tőle azért, mert nem volt kielégítő a munkavédelmi helyzet. ennek tanúságai nyomán rendezték be a munkavédelmi oktató-termet. itt mint egy laboratóriumban, megfelelő eszközökkel szemléltetik a veszélyforrásokat és azok elkerülésének módját. nem egészen egy év alatt 1071 dolgozó kapott itt oktatást. az eredmény: mindössze kilencet ért közülük baleset, de ezek is kisebb jelentőségűek voltak. csupán a vállalat budapesti gyáregységénél 569-cel csökkent a baleset miatt kieső munkások száma. /mti/

--

bb 12. szabadegyháza új terméke: a borpárlat

vid ká bh -cz

1969. december 3.

a szabadegyházai szeszgyárban novemberben nagyüzemi módszerekkel megkezdték a jó minőségű, hetven százalékos szesztartalmu borpárlat előállítását. a konyakgyártás kiváló alapanyagából eddig 120 000 literrel készítettek. a tervek szerint évente husz millió liter borból készül párlat. /mti/

--

- 9 -

8.00 bh

To 1930

bb 15. apró - megnyitó

1 tf/gk zs bh hgy

1969. december 3.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk apró antalnak, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a minisztertanács elnök-helyettesének megnyitó beszédét, amely szerdán hangzik el szegeden, a hazafias népfront országos tanácsa ünnepi ülésén. az anyag feloldásig embargós. keretet később adunk.

x x x

bevezetőben utalt arra, hogy a felszabadulás negyedszázados évfordulójára emlékező országos ünnepségsorozat kiemelkedő eseményeként került sor a hazafias népfront országos tanácsának ünnepi ülésére.

- negyed század távlatából joggal állíthatjuk, hogy a gyakorlatban jónak, időtállóknak bizonyult a magyar nemzeti függetlenségi front által 25 évvel ezelőtt elfogadott program Magyarország demokratikus újjáépítésére. igazolják ezt a hazánkban végbement nagy társadalmi, gazdasági átalakulások, egész szocialista fejlődésünk. e program alapján sikerült kibontakoztatni egy széles körű népi-nemzeti összefogást, amely politikai alapját jelentette a demokratikus pártok koalíciójának. bölcs előrelátással jelölte meg a szegeden nyilvánosságra hozott program a felemelkedés útját és eszközeit. „mohács óta nem volt ilyen súlyos helyzetben az ország! mindezek ellenére a magyar nemzeti függetlenségi front azt hirdeti: lesz magyar újjászületés!,, ,,ha a magyar nép maga veszi kezébe sorsának irányítását, akkor Magyarország megmenekülhet és újjászülethet,, - idézte apró antal az 1944-es felhívásból.

- a program az ország függetlenségének biztosítását, a demokratikus államrendszer kialakítását, a földosztást, az újjáépítést és a legfontosabb népgazdasági ágazatok államosítását tűzte ki célul.

-a függetlenségi front létrehozásának és programja kialakításának kezdeményezője a magyar kommunista párt volt. már 1944 júniusában a budapesten megalakult nemzeti függetlenségi front felhívással fordult az ország népéhez, realisan rámutatott a kialakult háborús helyzetre és következményeire, horthyék árulására. felhívásában kinyilatkoztatta: „német hódító tört országunkra, életünk és szabadságunk, nemzetünk léte, az eljövendő magyar nemzedék sorsa kockára van téve. a nemetek elvesztették a háborút, ugyanakkor a fasiszta pártok még azon versenyeznek: ki szállít több magyar vért, verejtéket, kenyeret a hódítóknak. nem tűrhetjük, hogy az eljövendő béketárgyalásokon a népek szegénypadjára kerüljünk és a nemzetet egy új, még rosszabb trianon sujtsa!,, /folyt. köv./

- 10 -

8.10 bh

Tó 930

1030 Dm

bb 15. / apró ... 1. folyt./ bh

- pártunk a felszabadult országrészekén hosszú és súlyos illegálitás évei után először itt, szegeden lépett a dolgozó tömegek elé országépítő programjával. akkor - a legális kommunista párt zászlóbontása idején - sokan meglepődtek, hogy rövid idő alatt milyen nagy erőt képvisel a kommunista párt, amely a falvakban, városokban, üzemekben jelentős politikai befolyásra tett szert és programját a felszabadult dolgozó tömegek mindenütt örömmel támogatták. az akkori háborús és nehéz gazdasági, sokszor áttekinthetetlen, bonyolult politikai helyzetben is irányítani, szervezni tudta a párt az ország talpraállásáért folyó harcot. napirendre tűzte dolgozó népünk és az ország előtt álló legalapvetőbb kérdések megoldását. a felszabadult magyar néptömegek harcukban, új országépítő munkájukban igaz vezetőjükre lettek a legálissá vált magyar kommunista pártban, amely mindvégig lendítő ereje volt a függetlenségi front programja megvalósításának.

„magyarország nem volt, hanem lesz,, - hirdette a program. negyed századdal a felszabadulás után - a történelem által igazolva - nyugodtan mondhatjuk, hogy a második világháború romjából kiemeltük hazánkat. a felszabadulás örömet, lendületet, értelmet adott a munkának. országunk a dolgozó tömegek cselekvő támogatásával nemcsak újjáépült, hanem egy új politikai és gazdasági rendszert, szocialista társadalmat hozott létre. az elmúlt huszonöt esztendő ennek az új, szocialista Magyarországnak a történetét sűríti magában. az elmúlt két évtizedben pártunk kormányzópárt lett. a magyar szocialista munkáspárt tevékenységében állandóan támaszkodik a hazafias népfrontba tömörült párton kívüli dolgozók millióira.

- az elmúlt negyed század tapasztalata azt bizonyítja, hogy mindig akkor oldottuk meg jól feladatainkat, amikor helyesen alkalmaztuk a nemzeti összefogás politikáját, amikor a szocializmus építésének ügyét az egész nép ügyévé tettük - fejezte be beszédét apró antal./mti/

8.20 bh

-.
-11-

Tó 930

1030 Dm

--

bb 13. sikeresen vizsgázott a makói négysoros kukoricabetakarító gép
vid/ká bh -cz hagy 1969. december 3.

a bonyi makói gépgyárának új terméke, a francia licenz alapján készített kukoricabetakarító gép, sikeresen szerepelt a szovjet és a jugoszláv kukoricatáblákon, csakugy mint a hazai földeken. a gabonakombájnra szerelt gép egyszerre négy sorról törli a kukoricát, s morzsolva zsákba, vagy pótkocsira ömlesztli. a külföldi jelentések szerint egyes helyeken óránként száz mázsa kukoricát is betakarítottak vele, a tervezett mennyiség kétszeresét. a gépből jövőre 700-at gyártanak exportra és hazai szükségletre. jövőre megkezdik az új típusú szárszecskegép gyártását is./mti/

--

bbv14. erdősdődik a kiskunság - fasorokkal szegélyezik az e-5-ös főutvonalat

vid/ká bh -cz

1969. december 3.

folytatják a nagyszabású fásítási program végrehajtását a duna-tisza közén, a kiskunsági homokhátságon. most ősszel 450 hektár új erdőt telepítenek s a terület nagyobb részén már helyükre kerültek a kis fák. elkészült az 1970. évi telepítési terv is. eszerint jövőre a kiskunsági erdőgazdaság területén további 1 000 hektár területet vonnak erdőművelés alá, ezenkívül az állami és a termelőszövetkezeti gazdaságok több mint 800 hektáron ültetnek facsemetét.

a kiszálesített e-5-ös főközlekedési utat fasorokkal szegélyezik. a juhar-, platán-, nyír- és nyárfákat az ut szélétől 4-5 méterre telepítik./mti/

--

- 12 -

8.30 bh

T₁ 9³⁰

10.50 Dm

bb. 16. erdei beszéd

1 tf/zs/gy/hgy

1969. december 3.

rendelkezésre bocsátjuk erdei ferencnek, a hazafias népfrent országos tanácsa költikárának beszédét, amely a szegedi ünnepi ülésen hangzik el szerdán. feloldásig az anyag e m b a r g o s !

x x x x

bevezetőben erdei ferenc emlékeztetett arra, hogy huszonöt évvel ezelőtt, 1944. december 3-án ezen a helyen alakult meg a magyar nemzeti függetlenségi front. - akkor a felszabadulás drámai élménye és az új Magyarország felépítésének hazafiúi töltött el bennünket - mondta. - „lesz magyar ujjaszületés!”, - hirdették a kommunisták, s ebben a szándékban egyesültek akkor a más pártbeliek és a pártönkivüli hazafiak is.

L. Erőse

- személy szerint én október 24-én érkeztem szegedre. budapestten már átélünk egy hetet a szálas uralom dermesztő rémnapjaiból, s a magyar front ösztönzésével és utmutatásával indultunk el kunszentmiklós és kiskunhalas felé a fronton keresztül. drámai napok és hetek voltak azok, s átélünk a történelem új hajnalának minden izgalmát. kiskunhalas határában hallottuk először apátfalvai parasztember szájából, hogy „szabad földön vagyunk,.. a város alatt fogtunk először kezét szovjet katonával. szegeden tervezgettünk először régi elvtársakkal és barátokkal, hogy miképpen kezdjük az új életét. maroslele akkori püspöki birtokán beszélünk először uradalmi cselédekkel arról, hogy a földet hogyan osztjuk fel. makón régi szövetkezeti társakkal elkezdjük az igazi szövetkezeti munkát, s üzembe indítottuk a volt egykéz-szövetkezet konzervgyárát, hogy hozzájáruljunk a szovjet hadsereg ellátásához. makón éltük meg a felszabadult nép első mozdulásait: pártot szerveztünk, nemzeti bizottságot alakítottunk, oroszul tanultunk és a néphatalom képviselőinek éreztük magunkat. szegeden pedig - a magyar kommunista párt külföldi bizottsága tagjaival találkozáva - közös akarattal a nemzeti ujjaszületés demokratikus összefogásának a gondolatával fogtunk hozzá a magyar nemzeti függetlenségi front szervezéséhez.

- megindítottuk a délmagyarország című napilapot, mint a függetlenségi front szószólóját. mi minden történt ott a szerkesztőségben! rádióon vettük a frontok eseményeiről szóló híreket, önkéntes riportereink számoltak be az új élet kezdő lépéseiről, szegeden és vidéken; a bori rézbányából, tanyai bujdosásból és a harcok színhelyeiről jöttek egymás után elvtársak, honfitársak és barátok, s mi boldogok voltunk, hogy a bőséges termés évében étellel-italal, s az új élet megkezdésének cselekvő munkájával fogadhattuk őket.

/folyt. köv./

- 13 -

T₁

11.20 Dm

- így értük meg 1944. december 3-át, amikor ezen a helyen kihirdettük a magyar nemzeti függetlenségi front megalakítását és országos szervezkedésének a megindítását.

- azóta 25 év telt el. éltünk a történelemadta lehetőséggel: új demokratikus népi államot építettünk fel, megalapoztuk a szocializmust, és ma úgy tekinthetünk vissza az elmúlt negyedszázadra, hogy új országot építettünk fel, megvalósítottuk a nép uralmát, s a népfrontban megtestesült népi-nemzeti egység kiálta a történelem próbáját. formájában változott a 25 év alatt, de lényegében állandósult és erősödött: a kommunisták és pártunkivültek összefogását, az osztályok szövetségét valósítja meg, most már nem az ország romokból való újjáépítésére, hanem a szocializmus teljes felépítésére.

- a felszabadulás nagy sorsfordulónk volt. a pusztát tény nagyon egyszerű szavakkal idézhetjük: 1944 szeptemberében léptek először Magyarország földjére a felszabadító szovjet csapatok, decemberre már az ország keleti felén véget vetettek a nemzetpusztító fasiszta uralomnak és 1945. április 4-ére egész országunk területét megszabadították a hitleri német hadseregtől, a magyar nyilas csatlósaitól. így nyílt meg az útja az új világnak, a népi Magyarország felépítésének.

- történelmi mértékkel mérve mai életünk kiindulópontja a felszabadulás, minden régi itt végződik, s minden új itt kezdődik. tudtuk és éreztük ezt akkor is? Igen, tudtuk és éreztük, ha nem is mindnyájan és nem is egyértelműen. olyan keveset tudtunk a szovjetunióról és a szocializmusról, s annyi ijesztőt hirdettek azelőtt és akkor róla, hogy a nagy fordulat sokakból nemcsak a felszabadulás érzését váltotta ki, hanem a kétség és az aggodalom érzését is. a felszabadító és a baráti gesztusok légiója új kilátás ablakait tárta ki, s ha aggódva és kétségekkel küzdve is, de már az első napokban az egész dolgozó nép kezdte felismerni a felszabadulás felemelő távlatait, s napról-napra mindinkább a magáénak ismerte meg az elnyert szabadságot. így érezte ezt a munkásosztály és a szegényparasztság, s nem kis részben együtt érzett velük az értelmiség is.

- negyedszázad távlatában ma már tisztán és fényesen világít előttünk azoknak a nagy időknek az emléke: új fejezete kezdődött akkor nemzetünk történelmének. azóta új korszakban élünk, megváltozott a világ körülöttünk, új ország, új nép lépett a régi helyébe, s nemzetünk új helyet foglalt el a világban. jogos öntudattal tekinthetünk tehát vissza most az ünnepi emlékezés napjaiban az elmúlt negyedszázad alatt megtett utra.

/folyt. köv./

To
11201

1944 őszén és telén olyan korszaka kezdődött hazánk történetének, ami történelmi méretekben még csak kezdetén tart. és minden reményünk jogos, hogy ebben a korszakban a felszabadult nép országa, a szocialista népek közösségébe tartozó Magyarország történelme legnagyobbra törő fejezetét fogja megvalósítani. hogy felfogjuk mai történelmi helyzetünk értelmét és jelentőségét, gondoljunk vissza nemzetünk történelmünk korábbi korszakaira: mennyi befejezetlenség, mennyi nagy szándék elbukása, s az elnyomás milyen kietlen évtizedei váltották egymást csak az újabb kor századaiban is!

- a múlt század első évtizedeiben támadt fel először az az általános nemzeti törekvés, hogy Magyarország kiemelkedjék a nemzeti elnyomottság és a társadalmi elmaradottság állapotából, s rálépve a korszerű haladás útjára, egyenrangú tagjává váljék a művelt és haladó nemzetek társaságának. ez a reformkor pezsgésbe hozta az elavult feudális rendszer béklyóiban élő nép minden rétegét, s a társadalmi haladás és a nemzeti függetlenség kivívására törő szándék forradalomban és szabadságharcban tört ki, s ez az élet-halál-harc kivívta a haladó emberiség megbecsülését. de elbukott a harc, s az aradi vértanúk mellett a nép legjobbjainak a tizezrei pusztultak el vagy ke-restek új hazát. és ezzel történelmünknek egy nagyszerű korszaka ért drámai véget. a következő több mint félévszázados korszak történelmi mérlege: egyfelől a földesurak, főpapok, bankárok és gyárosok szövetsége egymással és a habsburg uralkodóházzal; másfelől a kizsákmányoló elnyomással szemben a munkásmozgalom kifejlődése és hősiességei, a szegényparasztság zendülései és sztrájkjai, tömeges kivándorlás, majd a következmény: a habsburg birodalom érdekeiért való háború, a háború elvesztése és az egész rendszer bukása.

- a habsburg-birodalom összeomlása után függetlenné vált az ország, s előbb a polgári forradalom zászlaja alatt, majd a szocialista forradalom kivívásával nyílt új korszak Magyarország történetében. e rövid forradalmi korszakban elemi erővel tört fel az ország átalakításának az igénye, s a nagy októberi szocialista forradalom eszméitől vezéreltetve a munkásosztály, a parasztság egy része és a haladó értelmiség mindent átható forradalmi erővel kezdett hozzá a független, demokratikus és szocialista Magyarország felépítéséhez: a tanácsköztársaság megteremtéséhez.

a hazai és a nemzetközi reakció azonban ezt a forradalmi erőfeszítést is vérbefojtotta. győzött az ellenforradalom, s az ellenforradalmi rendszer visszaállította a régi gazdasági és társadalmi rendszert, újból a reakció uralmának a korszaka borult az országra. az ország függetlenségét a kor legreakciósabb hatalmival való szövetségnek áldozta fel az uralkodó osztály, s a demokratikus fejlődésért harcoló népi erőket kegyetlenül üldözte, köztük legkegyetlenebbül a munkásmozgalom meg nem alkuvó harcosait, a kommunistákat.

/folyt. köv./

To

ez a korszak is törvényszerűen háboruba torkollott, s a hitleri fasizmus veresége szabadította meg hazánkat ettől a reakciós uralomtól, s a szovjet hadsereg és a hitler-ellenes szövetség győzelme vetett véget a rosszemlékű korszaknak, a tartósult ellenkorradalmi rendszernek.

- felszabadulásunk negyedszázados jubileuma idején jogos büszkeséggel gondolhatunk új korszakunk eddigi időszakára: történelmi arányú eredményeivel is, kudarcaiból szerzett tapasztalatainkkal is, olyan korszaka ez hazánk történetének, amely megszakította az elbukások és az elnyomás százados váltakozását. olyan jövőt ígér népünknek, hogy mindent meg tudunk valósítani, amit az előző korradalmi és reform-korszakok megkíséreltek. ezen felül azt is teljesíteni tudjuk, amit korunkban nekünk, a ma élő nemzedéknek kell felismernie és elvégeznie.

- valamikor úgy mondtuk: „élni tudunk a szabadsággal,, most másképpen kell mondanunk: megtanultuk az új korszak történelmi leckéjét. megismertük a szocializmus eszméjének történelmi arculatát, felfogtuk nemzeti létünk feltételeit és távlatait: tapasztalatokat szereztünk az új világ felépítésének és berendezésének járható és nem járható útjairól, s mind többet tudunk arról, hogy hogyan kell tervezni és építeni a szocialista termelést és kultúrát, az állami és társadalmi intézményeket. és legfőképpen: megteremtettük a szocialista népi-nemzeti egység alapjait, megalapoztuk társadalmunk minden osztályának és rétegének együttműködését, a közösen vállalt célért: a szocializmus megvalósításáért. ami kezdetben csak a kommunisták és a kommunista párt ügye volt, az már nemzeti ügyé lett az irányítás felelősségének súlyát hordozó marxista-leninista párttal együtt halad és együtt dolgozik a nép túlnyomó többsége.

tisztelt Ünnepi ülés!

- a multa való visszaemlékezés csak akkor erőforrása a jövőnek is, ha nemcsak felidézzük a múlt eseményeit és hangulatát, hanem okait is kutatjuk annak, ami akkor és azóta történt. felszabadulásunknak és a felszabadult ország fejlődésének elsődleges tényezői közül mindenestre fel kell ismernünk:

- a szocialista szovjetunió léte és ereje, majd a szocialista országok közössége az a legfőbb erő, ami felszabadulásunknak, majd a felszabadult ország fejlődésének az alapja;

- a magyar munkásmozgalom, a magyar kommunisták pártjának a céltudatossága, megújulásra képes vezető ereje és a történelem alakulásának a megítélésében tanúsított biztonsága az a legfőbb belső erő, amely nemzeti fejlődésünket előreviszi;

/folyt. köv./

To
1130. Dm

- az a titka negyedszázados fejlődésünknek, hogy a munkásosztály és a kommunisták, valamint a nemzet egyéb haladó erői: parasztek, értelmiségiek és minden hazafias haladó erő között tartós és szilárd szövetséget sikerült létrehozni.

ennek az utóbbinak a messzeható és előremutató megnyilvánulása volt a magyar nemzeti függetlenségi front megalakulása itt szegeden 1944 december 3-án. a magyar kommunisták háboru alatti harca volt a szegedi esemény előzménye. a második világháboru kezdete óta a fasiszta és a háboru ellen úgy szállt sikra a kommunista párt, hogy széles nemzeti összefogást hirdetett, s munkások, parasztek és értelmiségiek szövetségét szervezte a nemzeti függetlenség és a demokratikus haladás kivívására. és ez a harc eredményes volt, már a felszabadulás előtt tömegbázist teremtett. és hogy ez nem alkalmi taktika volt, azt a felszabadulás utáni események is, a magyar szocialista munkáspárt mai népfront-politikája is tanúsítja.

- a magyar kommunista párt 1944 november program-javaslatára ilyen felhívást tartalmazott:

„ a magyar kommunista párt felhívja az összes demokratikus pártokat, szervezeteket és csoportokat, a független kisgazdapártot, a szociáldemokrata pártot, a nemzeti parasztpártot, a szakszervezeteket, a parasztszövetséget, a partizánosokat, a magyar függetlenségi front bizottságait és tekintet nélkül pártállásra minden hazafit, hogy foglaljanak állást e program mellett, amelyet a kommunista párt a magyar nép elé terjeszt, mint a nemzeti összefogás és a nemzeti megújulás alapját. célunk: a haza megmentése! harcba hívjuk a nemzetet e program megvalósításáért!,,

- nem volt a felhívás pusztába kiáltó szó: minden haladó és hazafias erő megmozdult erre a felhívásra. a debreceni néplap ezt írta: „ a kommunista párt javaslatával tanúságot tett realpolitikai érzékéről és a nemzet sorsa iránt érzett felelősségérzetéről. mindezzel nagy örömmel üdvözölték a javaslatot, mely alapját képezheti a politikai fejlődésnek és élő megnyilatkozása lenne a demokratikus erők összefogásának. mindenki egyetért abban, hogy országépítés csak akkor lehetséges, ha levonjuk a jelen helyzetünkből adódó konzekvenciákat. a vörös hadsereg felszabadította országunk nagy részét, kiverheti a németeket, de belső felszabadításunkat csak magunk végezhethetjük el. ezt a belső felszabadítást szolgálja az egység javaslat. lesz magyar ujjászületés!...,,

nemzeti talpraállásunknak és népi demokratikus fejlődésünknek döntő tényezője volt ez. a helyzet megítélésében, a jövő alakításának a gondolataiban és az ujjászületés forró érzéseiben egyesültek a haladó és hazafias erők, s elszánt harci készséggel fordultak szembe a multtal, a reakció frontjával.

/folyt. köv./

To
1130. Dm

ez a legfőbb értelme 1944-nek és 1945-nek s a felszabadulást megelőző politikai harcainknak; ez az a nagy történelmi tőkénk, amit örzünk és folyamatosan gyarapítunk is.

- hazánkban a népfront-mozgalom szervezett megindulása 1941-ben kezdődött. a főbb események és megnyilvánulásai a következők voltak: a népszava karácsonyi száma 1941-ben, a magyar történelmi emlékbizottság megalakulása 1942-ben, a magyar front megalakulása 1944-ben, majd ugyanakkor a nemzeti felszabadító bizottság létrehozása. mindezeket a fasizmus elleni harcban a kommunisták kezdeményezték és szervezték, de részt vettek benne a baloldali szociáldemokraták, a kiscgazdapárt haladó tagjai és a parasztpárt képviselői is. ezek az első népfront tömörülések részben pártszövetségként, részben a haladó erők mozgalmi szövetkezése formájában jöttek létre.

- ami 1944 december 3-án történt szegeden, az a népi-nemzeti egység új feltételek közt való szélesebb megvalósulása volt. a felszabadulás megújult demokratikus fejlődés útján a történelem megerősítette mindazt, amiért a kommunisták pártja küzdött szövetségben más pártbeli és pártunkivüli hazafiakkal. a szegedi újjászerveződés továbbfejlesztette és továbbvitte a horthy-korszak-ban kezdett harcot. azóta ez a politikai szövetség lett a demokratikus forradalmi vívmányoknak és a szocialista alapok lerakásának is, szocialista fejlődésünknek is a társadalmi-politikai bázisa. és ma is ez politikánk alapja. a történelem igazolta ezt a politikát, az akkori és mostani kételkedőkkel szemben.

- huszonöt évvel ezelőtt ezen a helyen a magyar nemzeti függetlenségi front, a magyar kommunista párt, a szociáldemokrata párt, a kiscgazdapárt és a nemzeti parasztpárt népfront jellegű koalíciós pártszövetség formájában lett folytatója elődjének a magyar frontnak - a szakszervezetek csatlakozásával -, amelyhez budapest felszabadítása után a polgári demokrata párt is csatlakozott. ez a pártkoalíció társadalmi-politikai tartalmát tekintve osztályszövetség volt: dolgozó osztályok és rétegek frontja a nagybirtokos-tőkés osztállyal szemben. ezen belül is folyt azonban osztályharc a munkásosztály és szövetségesei, valamint a koalíciós pártok egy részében is jelen lévő tőkés osztályerők képviselői között. ez a belső ellentét később harcokra is vezetett. ilyen kezdetek után fejlődött ki felszabadult országunk népfront-mozgalma igen változatos szervezeti formák és többféle politikai törekvések változásain keresztül.

/folyt. köv./

9.15/g

- 18 -

To

1140 Dm

- a magyar nemzeti függetlenségi front pártok koalíciója volt az ország demokratikus átalakításának és újjáépítésének a programjával, de olyan módon, hogy a pártok külön listával indultak a két első választáson - 1945-ben és 1947-ben viszont a kormány a front koalíciós kormánya volt. ennek megfelelően a függetlenségi front tulajdonképpen a pártközi értekezletek egyezkedéseiben valósult meg. a helyi politikai életben azonban kezdetben a nemzeti bizottságok valóságos népfront szervek voltak, amelyekben kommunisták és más pártbeliek összefogása nyilvánult meg a régi hatalom bázisainak a szétverése és az új néphatalom megszervezése céljával. lényegében ugyanilyen jellegű népi szervek voltak a földosztó bizottságok is.

- ezekben a harcokban a „ki kit győz le?“, kérdése a dolgozó osztályok javára dőlt el. a tőkés osztályok elvesztették pozícióikat, megerősödött a munkás-paraszt szövetség, megnövekedett a kommunista párt tömegbefolyása, egyesült a két munkáspárt. az osztályharc ilyen alakulása teremtette meg a feltételeket a szocialista átszervezés napirendre tűzéséhez. mindez kihatott a népfront szervezeti formájára is. az az álláspont jutott érvényre, amely túlhaladottnak ítélte az eddigi pártkoalíciót, s ezt az osztályszövetség közvetlenebb formája váltotta fel. 1949-ben a magyar nemzeti függetlenségi front magyar függetlenségi népfronttá alakult át. ennek az egyesült munkáspárt, a magyar dolgozók pártja mellett a két agrárpárt, a polgári demokrata párt - ez egyben megszűnésük kezdete is volt - és a különféle társadalmi szervezetek lettek a tagjai. ez a népfront-jellegű politikai szövetség már lényegében elvesztette pártkoalíció jellegét és a munkás-paraszt szövetség lett a politikai bázisa. abban a formában, hogy az egyesült munkáspárt vezetésével szövetkeztek benne a szocialista átszervezéssel egyetértő politikai erők. ennek megfelelően a választásokon egységes listával indult az így átszerveződött népfront, s a többi pártok tevékenysége fokozatosan meg is szűnt. ez a népfront-tömörülés azonban a személyi kultusz viszonyai között és az akkor eluralkodott dogmatizmus következtében teljesen formálissá vált, mert az egyesült munkáspárt szövetségi politikája torzulást szenvedett.

- 1953-ban a politikai hibák és a törvénysértések feltárása nyomán állott elő ismét olyan helyzet, amikor a népfront-mozgalom újjászerveződhetett: 1954-ben alakult meg a hazafias népfront, s ez év októberében tartotta első kongresszusát. ez szintén nem pártkoalíció volt, hanem a különféle társadalmi szervezetek és egyes személyek tömörülése a magyar dolgozók pártja köré a szocialista építés programja alapján. az akkori hatalmi harcok eredményeként azonban a népfront-mozgalom nem tudott konszolidálódni, mind jellege, mind politikai alapjai tekintetében ellentétes tendenciák ütköztek össze keretei között, s olyan irányzat is érvényre jutott benne, hogy a pártunkivüliek szervezetévé, lényegében a párt ellenzékévé válték. a reakciós erők a maguk politikai céljai szolgálatába próbálták állítani a népfrontot.

/folyt. köv./

9.20/gy

- 19 -

To

1140 Dm

- 1957-ben - az ellenforradalom leverése után - teremtett tiszta helyzetet a magyar szocialista munkáspárt határozott állásfoglalása: a népfront nem a pártonkívüliek szervezete, nem is tömegszervezet, hanem széles demokratikus társadalmi, politikai, tömegmozgalom, amely a népi-nemzeti egység kifejezőjeként összekapcsolja a tömegszervezeteket, társadalmi-kulturális szerveket, de szélesebb is ez szerveknél, s hatása terjedjen ki a szervezetlen hazafias tömegekre is. ebben az állásfoglalásban a párt népfront politikája, szövetségi politikája jutott kifejezésre, s egyben a népfront létjogosultságának elismerése a szocializmus felépítésének időszakában. ez a politika vetette meg az alapját mai népfrontmozgalmunknak, s azóta ezen az alapon bontakozott ki a hazafias népfront tevékenysége, ez alapon tisztult fokozatosan szerepe, s ilyen jellegében vált szocialista társadalmunk állandósult intézményévé.

tisztelt országos tanács!

- bátran elmondhatjuk, hogy a negyedszázad során - a visszaesések és az ezzel járó kudarcok ellenére is - gyarapítottuk és továbbfejlesztettük ezt a népfront politikát. a néphatalom kivívása, megvédése és megszilárdítása, a szocialista társadalmunk fejlesztése és ezen az alapon elért nemzeti előrehaladásunk egyértelműen bizonyítják, hogy hazánkban sikeresen valósítjuk meg azt a népfrontpolitikát, amelyet a munkásosztály és pártja kezdeményezett, s amelyhez társadalmunk mind szélesebb körei csatlakoztak. a nemzeti egység politikája ez, amely a szocializmus alapjain teremti meg a munkásosztály, a parasztság, továbbá az értelmiségi és egyéb rétegek szövetségét a szocializmus teljes felépítése, hazánk békéjének és függetlenségének a védelme, nemzeti fejlődésünk fellendítése céljával. ez a politika következetesen érvényesült az elmúlt időszakban, s ez alapon működött és fejlődött népfront-mozgalmunk. hogy eredményes volt ez a politika, azt különösen bizonyítja, hogy nemzeti fejlődésünk nagy történelmi jelentőségű feladatát sikerült eredményesen megoldanunk. ilyen volt elsősorban a néphatalom megvédése és megszilárdítása, továbbá a mezőgazdaság szocialista átszervezése. a szocialista átszervezés nagy történelmi lépését úgy tettük meg, hogy az a termelés csökkenése nélkül valósult meg, továbbá oly módon, hogy az átszervezés után gyorsan konszolidálódott a termelőszövetkezetek nagyobb része, s a mezőgazdasági termelés - viszonylag fogyatékos anyagi, műszaki feltételek mellett - erőteljesen fellendült. ilyen jelentőségű a gazdaságirányítás reformja is, amely növeli a gazdálkodó szervek kezdeményezését és felelősségvállalását, gyarapítja népgazdaságunk erőforrásait. hasonló fejlődés van kibontakozóban országunk politikai életében is. a helyi hatáskörök növelésén, az új választási törvény és általában az állami és társadalmi szervek önállóságának és felelősségének a növelése a főbb lépései ennek a törekvésnek.

/folyt. köv./

9.25/gy

- 20 -

Tó
1140 Dny

- nem kisebb jelentőségű az a fejlődési folyamat, ami a közgondolkodásban, a társadalmi légkörben végbemegy. a kritikai szellem erősödése és a bátrabb viták kibontakozása magában véve is eredmény, de még inkább ennek a tartalma, jellege. a szocialista gondolkodástól távol álló nézetek és a szocializmus korábbi fázisában megrekedt felfogások is kifejezésre jutnak közvéleményünkben, azonban ezekkel szemben mind erősebb a hangja a haladó demokratikus szocialista szemléletnek. tudományban, irodalomban, művészetben, egész közgondolkodásunkban és a társadalmi közvéleményben tanul vagyunk az ilyen irányú fejlődésnek. mind többen és bátrabban gondolkozunk társadalmunk közgondjain, s egyre többen vállalják a felelősséget is azért, hogy cselekvőbben résztvegyenek a közügyek intézésében. mind ez azzal a következménnyel jár, hogy oldottabb és javuló tendenciájú társadalmunk közérzete, annak ellenére és azzal együtt, hogy ilyen légkörben élesebben jelennek meg társadalmunk problémái és ellentmondásai is. de éppen ilyen társadalmi légkörben közelebb is jutunk igazi megoldásukhoz.

- szocialista társadalmunk fejlődésének előrehaladó folyamatában élünk, s ezt a folyamatot akarjuk a továbbiakban is előrevinni. a hazafias népfront 4. kongresszusa is ennek a fejlődésnek volt egyik állomása, továbbvivő lépcsője, továbbhaladás és feljebb lépés az eddig követett úton. ugyanakkor nem kitérés a változó körülmények és az előrehaladó fejlődés nyomán jelentkező problémák és ellentmondások elöl, hanem feltárásukra és megoldásukra irányuló eltökélt szándék, támaszkodva eddig szerzett tapasztalatainkra és követve eddig is vállalt alapelveinket. ilyen alapon kell szembenéznünk a jövő feladataival. elegendő alapunk van ahhoz, hogy bátrabban tekintünk előre és ingadozás nélkül haladjunk előre a kipróbált úton.

- jelenlegi időszakban gazdasági fejlődésünk a politikai fejlődés legfőbb frontja is. gazdasági irányítási rendszerünk reformját sikeresen megkezdtük. most az van soron, hogy a reformot következetesen és folyamatosan fejlesztve vigyük tovább. el kell érniük, hogy gazdaságunk hatékonysága gyorsan és jelentősen növekedjék, javítsuk versenyképességünket a külföldi piacokon és jobban kielégítsük a hazai szükségleteket. mindezt csak egy úton érhetjük el: gazdasági reformunk következetes végrehajtásával és ésszerű fejlesztésével. ehhez tartozik az is, hogy tovább növeljük a szocialista vállalatok önállóságát és kezdeményezését, az egyes dolgozók jobb munkájának a növekvő honorálását, továbbá az is, hogy gazdaságirányító szerveink megtanulják a gazdaságpolitikai befolyásolás legalkalmasabb módszereit.

/folyt. köv./

9.30/gy

- 21 -

Tó
1140 Dny

együttvéve azt a szocialista elvet kell jobban megvalósítani, hogy „ki-ki képességei szerint és ki-ki munkája szerint”, , valamint azt, hogy a szocialista tervgazdaság előnyeit a piaci hatások érvényesítésén keresztül kell teljesebben kiaknázni.

- a kezdet biztató, s azon mulik a további siker, hogy következetesen haladjunk tovább a megkezdett uton. az életszínvonal szükséges és kívánatos további emelését csak termelésünk fejlesztésével, mennyiségének és hatékonyságának emelésével érhetjük el. ez pedig több és jobb munkát, nagyobb munkafegyelmet, s egyben a korszerű tudomány és technika mind nagyobb mértékű alkalmazását, s a szaktudás emelését követeli meg. mindennek a gazdaságpolitikai útja: a gazdaságirányítás reformjának a következetes továbbvitele, eddigi kedvező hatásainak a fokozása, és egyes kedvezőtlen hatásainak erélyes leküzdése.

a szocialista demokrácia továbbfejlesztése és teljes kibontakoztatása a másik nagy törekvésünk. nagy lépéseket tettünk már ennek az útján is; maga a gazdaságirányítás reformja is döntő tényezője ennek. az 1967. évi választásokat is a szocialista demokrácia fejlesztésének egyik fontos történeti állomásaként értékeljük. állami életünkben a demokratizálás fontos lépését tettük meg. a megítélés egyértelmű: a választások sikere a bizalom általános megnyilvánulása volt a párt politikája, a hazafias népfront választási felhívásában kifejtett programja mellett. a választások során javult a társadalmi szervek együttműködése, növekedett a hazafias népfront szerepe, önállósága és kezdeményezőkézsége.

- a választásokat követően megélnékült a népfront tevékenysége az újjáválasztott testületekben, az országgyűlésben és a tanácsokban is, továbbá az egyéni választókerületekben végzett képviselői és tanácsstagi tevékenység megszervezésében is. most már elismertté és gyakorlatiá vált, hogy a hazafias népfront tevékenysége az államhatalmi szervekkel kapcsolatban nemcsak a választásokra terjed ki, hanem a választás és választottak közötti kapcsolat fenntartására és a közvetítésre az államhatalmi szervektől a választókhoz és fordítva.

- a hazafias népfront egyik legfőbb feladata, hogy tömegpolitikai bázisa legyen az államhatalom helyi szerveinek és az eddig-nél gyakrabban éljen észrevételező, bíráló és javaslattevő jogával, s a szocialista demokrácia fejlesztésének állandó tényezőjévé válják. a szocialista demokrácia kifejtése azonban nem korlátozható az állami életre. szocialista társadalmunk fejlesztése sok és részben új feladatokat állít eléink társadalmunk egész kiterjedésében. már történeti tapasztalataink és bizonyítékaink is vannak a tekintetben, hogy a szocialista demokrácia tényleges megvalósítása milyen történeti fejlődés útján halad előre a társadalmi élet egyes területein.

/folyt. köv./

9.40/gy

tök

- 22 -

Tó
1120 Dny

szemünk előtt és közreműködésünkkel halad előre az a társadalmi folyamat, amely intézményeink szervezeti fejlesztését, intézményeink belülről az eljárások demokratizálását állítja előtérbe. előrelátható, hogy a gazdaságirányítás reformja tovább erősíti a szocialista demokrácia fejlesztésének a lehetőségeit is, feltételeit is. a bürokrácia betegsége ellen is a demokrácia szélesítése és fejlesztése a legfőbb orvosság. a szocialista demokrácia továbbfejlesztésében tehát sok tennivalónk van még az állami tevékenység terén a központi és a tanácsi szervekben, a gazdasági életben és a társadalmi tevékenység minden területén, és nem utolsósorban az emberek gondolkodásában. és mindebben fáradozni szintén egyik fő feladata a hazafias népfrontnak.

tisztelt ünnepi ülés!

- népfront-mozgalmunk ma is őrzi és továbbfejleszti azt a nemzeti tökélet, amit a felfelzabadosulás időszakában megalapoztunk. őrzi és ápolja azzal, hogy a nemzeti összefogás, a népi-nemzeti egység szövetségi politikáját visszük tovább. továbbfejlesztjük azzal, hogy a szocialista nemzeti egység gyarapításán és fejlesztésén fáradozunk, s a munkás-paraszt szövetséget, a többi haladó rétegekkel való szövetséget is erősítjük a szocializmus építésének e programja alapján. mindebben a magyar szocialista munkáspárt következetes és elvi alapokon nyugvó marxista-leninista politikája a szilárd alap és az elismert vezető erő. ez a politika válságos helyzetekben is szilárdnak és rugalmasnak bizonyult és tévedések, vagy torzulások kigazítására is volt elegendő ereje. ezt teremtett eddig is bizalmat iránta társadalmunk legszélesebb köreiben, s ennek a hitelét teremtette meg a jövőre nézve is.

- a 25 évvel ezelőtti eseményekre való visszemlékezés időszakában él most az ország. az évforduló eddigi eseményei azt bizonyítják, hogy jól emlékezik népünk felfelzabadosulásának és új élete kezdetének im már történelmi eseményére. a szocialista hazaszeretet bőven buzgó forrássá lett az évforduló, s a szocialista nemzeti egység történelmi értelmet nyer napjainkban társadalmunk legszélesebb köreiben. s ez egyben ma politikánk iránti bizalomnak és a jövő iránti bizakodásnak a forrása. bizton remélhetjük: a felfelzabadosulásunkkal kezdődött korszak első 25 éve csak kezdete hazánk új történelmének. a szocialista rendszerünk továbbfejlődése és népünk alkotókészségének teljes kibontakoztatása lesz a nagy műve nemzeti történelmünk új korszakának; annak a kornak, amelyben mi élünk és dolgozunk, s amelyben gyermekeink élnek és folytatják a mi munkánkat - mondta befejezésül erdei ferenc. /mtl/

--

9.45/gy

- 23 -

Tó
1120 Dny

bb 18. előtérben az anyagmozgatás - konferencia, kiállítás, gépbemutató, targonca-vezetői verseny

t tz /mm je bh bs

1969. december 3.

szerda az „anyagmozgatás napja,, volt budapest műszaki tudományos életében.

a technika házában reggel megnyílt az anyagmozgatási könyvek, folyóiratok és prospektusok kiállítása, utána pedig kiss Árpád miniszter, az országos műszaki fejlesztési bizottság és a mtesz elnöke 250 hazai és csaknem félszáz külföldi szakember jelenlétében megnyitotta a hatodik országos anyagmozgatási konferenciát. délelőtt a budapesti nemzetközi vásár területén magyar gyártmányú anyagmozgató gépek és berendezések bemutatója kezdődött, majd ugyanott lebonyolították a 11. országos targoncavezetői verseny döntőjét és díjkiosztását.

a konferencia megnyitása után - máj első ízben - kiosztották a mtesz központi anyagmozgatási és csomagolási bizottságának „az anyagmozgatás fejlesztéséért,, adományozott érmeit és irodalmi díjait. az emlékéremi. fokozatát Vankó Richárd nyugalmazott egyetemi tanár, a bányászati tervező intézet főosztályvezetője kapta. ketten II., ketten III. fokozatot, hárman irodalmi díjat kaptak.

ezután megkezdődött a szakmai tanácskozás. a konferencia résztvevői péntek délutánig hat magyar és hét külföldi - angol, bolgár, ndk-beli, nszk-beli, osztrák és szovjet - előadást vitatnak meg, amelyek elsősorban a függő-konvejtörös és függő-sinpályás anyagmozgatás kérdéseivel foglalkoznak. ezeket a rendkívül kevés helyet igénylő, korszerű anyagmozgatási módszereket előreláthatólag hazánkban is hamarosan széles körben alkalmazni fogják, annál is inkább, mert sorozatgyártásuk rövidesen nálunk is megkezdődik.

a konferencia pénteken délután dr. Kádas Kálmán professzor zárszavával ér véget, amelyet azonban még megelőz majd a prospektuskiállítás díjainak és különböző jutalmaknak a kiosztása./mti/

-.-
- 24 -

10.55 bh

Tó

bb 19. a 7-es ut felszabadult - a vasutnál nincs hóakadály

1 kf/mm je bh bs

1969. december 3.

a közlekedés és postaügyi minisztérium szerda reggeli jelentése szerint a dunától keletre a főutvonalakon nincs hóakadály. a közlekedés zavartalan. a dunántúlon sok hóakadályt sikerült az éjjel elhárítani. a főutvonalak közül a 7-es teljes hosszában felszabadult. a 8-as ut viszont csak enyingig, illetve Jánoshalmán túl járható, márkó térségében továbbá Somlóvásárhely és Tüskevár között még torlaszok akadályozzák a közlekedést. a 61-es ut tamási, pincehely és nagytárkány között, a 64-es enying-nél, a 71-es akali-badacsony-tördemic között, míg a 75-ös ut Bak és Zalatárnok között járhatatlan. ezeken a helyeken - miután a szél ereje mérséklődött - teljes erővel folyik az utak tisztítása. másutt a főközlekedési utak mind szabadok, járhatók, több megye területén azonban még sok mellékutvonal járhatatlan.

a máv hálózatán hóakadály nincs. a dunántul egyes részein a hófúvások miatt a helyi vonatok késéssel közlekedtek, míg a tiszántúlon, az ország déli-délkeleti részein változási nehézségek, késleltetik a vasuti közlekedést./mti/

-.-

bb 22. harmincezer tonnás „terméssel,, befejeződött az őszi halászat

1 jf/tr je bh bs

1969. december 3.

a november végi - december eleji hideg idő és a havazás beállta előtt befejeződött az őszi halászat. a vidékről érkező jelentések szerint az idei „termés,, - nagyobb a tavalyinál, megközelíti a 30 000 tonnát. az állami halgazdaságokból 1 280 vagonnyi hal kerül belföldi forgalomba. több mint 500 vagonnyi pontyot, amurt, és más nemes halat pedig tenyésztésre tartalékolnak. ezt az állományt az őszi lehalászással egyidőben a kijelölt telelővizetekbe helyezték át, ahol a tó befagyása után lékeléssel biztosítják a zavartalan oxigénellátást. a halak - mint a szakemberek megfigyelték - december első napjaiban már „bandáznak,, , csapatokba verődve keresik a tavak legmélyebb részeit, ahol a téli hónapokra letanyázhathatnak.

a balaton az egyetlen nagy halászóvíz, ahol decemberben még kifutnak a motoros hajók. a hónap első napjai azonban nem tették lehetővé a hajózást, mert a tavon olyan erős vihar tombolt, hogy a motorosok nem hagyhatták el a kikötőket. ha az idő elcsendesedik, 8-10 napig még bőséges fogásra van kilátás; a tavon is összeálltak a halrajok és ha egy ilyen vonulást sikerül elfogni, gazdag zsákmány jutalmazza a halászok fáradozását./mti/

-.-

- 25 -

11.10 bh

Tó

bb. 20. négyévi hathónapi szabadságvesztés gázolásért

vid-ká/gy/bs

1969. december 3.

a debreceni járásbírósnak négyévi és hathónapi szabadságvesztés-re ítélte hajzer sándor 31 éves gépkocsivezetőt, a debreceni 6.sz. aköv dolgozóját. hajzer sándor ez év szeptemberében részegen vezette a vállalat tehergépkocsiját és debrecen határában az országuton elütötte a szabályosan haladó debreceni miklósné 74 éves asszonyt és a vele levő két gyermeket. a gázolás következtében erdélyi józsef nyolc éves kisfiú a helyszínen meghalt, míg nagy ági négy éves kislány és debreceni miklósné súlyos sérüléseket szenvedett./mti/

bb. 23. elhunyt kovács istván

mm/gy/bs

1969. december 3.

kovács istván, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kítüntetettje 77 éves korában elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása 6-án, szombaton délelőtt 1/2 11 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp 20. kerületi bizottsága

/mti/

bb. 21. az áfor forgalmának fejlesztéséről tárgyalt a vegyipari szakszervezet elnöksége

t tz/tr/1e/gy/bs

1969. december 3.

a vegyipari dolgozók szakszervezetének elnöksége szerdai ülésén megtárgyalta az áfor helyzetét, jelenlegi problémáit.

előterjesztett jelentésében ternyák benő, a vállalat igazgatója megállapította, hogy az áfor forgalma az utóbbi évtizedben megháromszorozódott, s ugyanilyen arányu fejlődést várnak a következő évtizedre is. az értékesítő hálózat fejlődése viszont messze a követelmények mögött kullog. a harmadik ötéves terv öt elosztó telep és 300 közuti üzemanyag-töltő állomás üzembehelyezését, valamint további tíz elosztó és egy „bázistelep”, építésének megkezdését irányozta elő. ezt a tervet 1967-ben szűkítették ugyan, de a megfelelő fedezet hiányában még a csökkentett előirányzatot sem sikerült teljesíteni.

/folyt. köv./

10.15/gy

- 26 -

To

bb. 21. / az áfor.... 1. folyt./ gy

az idei év végére mindössze 129 benzinkut készül el, s a jövő évben ezekhez még 20-30 csatlakozik. az áfor tehát ezen a területen a tervnek csaknem felével adós marad, pedig közben a személygépkocsi állomány még a tervezettnél is nagyobb mértékben nőtt.

jelenleg több fontos csomóponton - így hatvanban, síófokon, szombathelyen és hódmezővásárhelyen - a kirendeltségek készletei a földényben egyetlen napi forgalmat sem fedeznek. több telepet - például a kisujszállási, a karcagi, és a püspökladányi kirendeltséget - a vasutfejlesztés követelményei miatt meg kellett szüntetni. idegenforgalmi szempontból jelentős helyeken sem épültek meg a tervezett benzinkutak, többek között röszkén, rajkán, kőszegen, záhonyban, rétságon, stb. a budapesti programot sem teljesítették és nem kielégítő szeged, debrecen, szolnok, jászberény, stb. üzemanyagellátása.

ami a jövőt illeti, számításuk szerint 1980-ban a tavalyi mennyiségnek motorbenzinekből 2,7-szeresét, általános gázolajból kétszeresét, háztartási tüzelőolajból 16,3-szorosát, egyéb tüzelőolajból pedig 8,2 -szeresét kell majd értékesíteniük.

a negyedik ötéves terv időszakában rekonstruálni kívánják a csepeli telepeket, dombóváron pedig új, körülbelül 25 000 köbméteres bázistelepet építenek. ötven helyen tankautókkal ellátott elosztótelepet létesítenek. 1975-ig minden megyeszékhelyen, csaknem minden városban és 56 nagyobb forgalmu községben lesz áfor-elosztótelep, vagy töltőállomással kombinált hordós lerakat. 340 kilométeres hosszban építenek csővezetéket és beszereznek 400-430 tankautót. 250 új benzinkutat akarnak létesíteni és a lehetőség szerint bővíteni, elektrifikálni akarják a meglévő kézi kezelésű töltőállomásokat. közben azonban azt is pótolniok kell, ami a harmadik ötéves terv előirányzataiból elmaradt. így terveik szerint 1975 végére a fővárosban 84, miskolcon és szegeden 10-10, debrecenben és pécsen 8-8, a járási jogu városokban összesen 174, a balaton körül 27, a dunakanyarban pedig 11 benzinkut lesz. a háztartási tüzelőolajat továbbra is főleg viszonteladók árúsítják majd. ezeket a feladatokat azonban az áfor nem tudja saját erőből megvalósítani. megoldásukat csak a vállalat fejlesztési alapján kiegészítése teszi lehetővé.

/mti/

11.25/gy

- 27 -

m

To

bb 24. időjárásjelentés

tr bh -cz

1969. december 3.

a meteorológiai intézet jelenti december 3-án, szerdán délben:

nyugat felől kisebb enyhülés, havazással

a brit szigeteken keresztül nagy sebességgel enyhe óceáni levegő áramlik szárazföldünk középső részei felé. hatására franciaországban, a benelux államokban és a német síkságon esik az eső, a csend medencében és az alpok térségében havazik. a meleg levegővel elárasztott területeken a hőmérséklet az elmúlt napokhoz képest mintegy tíz fokot emelkedett. a szovjetunió európai területére az élénk déli szél meleg levegőt szállít. ennek következtében ott is felhős az idő. a déli részeken esik az eső, az északi területeken havazik. kedden a kárpát medencében és környékén a legmagasabb hőmérsékletek 5-7 fokkal alacsonyabbak voltak az elmúlt évek átlagánál.

csütörtökön hazánk időjárását is a nyugat felől érkező melegebb levegő határozza meg. hatása elsősorban csapadékhullásban fog megmutatkozni.

hazánkban kedden erősen felhős, szeles, hideg idő volt. főként a duna vonalától keletre sokfelé havazott. a lehullott hó csapadékmennyisége a tiszántúlon több helyen elérte a 10-15, sőt békéscsabán a 20, szeghalmon a 22, mezőhegyesen a 23, körösszakálton pedig a 29 millimétert. a hőmérséklet az ország legnagyobb részén is csak plusz 1- minusz 4 fok között volt, de a keleti határszélen, ahol a meleg levegő még éreztette hatását, plusz 2 plusz 4 fokos maximumok is elő fordultak. ma hajnalra szeszélyes területi elcsúszásban minusz 2, minusz 11 fokig hűlt le a levegő. délelőtt országszerte felhős volt az ég, a nyugati megyékben havazni kezdett. 11 órakor észak-nyugaton 0- plusz 2, máshol minusz 3- minusz 6 fokot mértek. a magasabb hegyeken a hó sportolásra alkalmas.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke minusz 3.2 fok volt, a sokévi átlagnál 6 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 756 milliméter, erősen süllyed.

várható időjárás csütörtök estig: erősen felhős idő, sokfelé havazással, ónos esővel, csütörtökön nyugaton esővel. mérsékelt, napközben megélénkülő nyugati, délnyugati szél. az utakon síkosság. helyenként hajnali ködképződés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet nyugaton plusz 1, minusz 3, máshol minusz 4- minusz 8, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön plusz 3- minusz 2 fok között.

a duna vizállása budapestnél 140 centiméter./mti/

- 28 -

12.48 bh

To 13²⁴

bb. 25. a magyar likőripar karácsonyi ajándékai

t jf/tm/ie/gy/cz

1969. december 3.

szerdán a magyar likőripari vállalatnál dr. mikófalvi bertalan, a vállalat kereskedelmi igazgatója sajtótájékoztatót tartott.

1969-ben a tavalyinál 43 000 hektoliterrel több szeszes- és üdítőitalt hoztak forgalomba. emellett a konsumex külkereskedelmi vállalat közreműködésével 3,5 millió palackot küldtek exportra. a legkeresettebb ital továbbra is a brandy, amelyből 20 százalékkal adtak többet, mint az elmúlt évben.

a magyar likőripar a karácsonyi ünnepekre és az újévre egész sor ajándékot hoz ki. a legújabb ital a napokban kerül az üzletekbe. ez az éva pomme vermuth, amelyet száraz és félszáraz változatban gyártanak. ez az ital a vállalat slágerének ígérkezik, minthogy a hétdecis palack ára mindössze 25 forint. a félszáraz italt a hölgyeknek, a szárazat pedig a férfiaknak ajánlják. a vermuthból egy ~~100~~ 100 000 palackot töltenek meg. külföldön a legkeresettebb ital a magyar barackpálinka. a fűtyülő barackot - korszerű gépsorok beállításával - újfajta, szintén hosszunyaku, de csavaros kupakkal ellátott palackban hozzák forgalomba.

a vállalat bővíti a ^{palack} választékot is. a kevert egy literes és hét decis, a törköly-pálinka és a kisüsti barackpálinka egy literes, félliteres és kétdecis palackokban kerül a boltokba. már kapható a féldecis brandy és még karácsonyig megjelenik a fél-, illetve kétdecis kevert is. karácsonyi ajándék a népművészeti motívumokkal díszített doboz, amely a fűtyülő barackpálinka mellett a palackkal azonos formájú hat kis poharat is tartalmaz. a budapesti nemzetközi vásáron díjat nyert márka vermuthot és a budafoki brandyt közös diszdobozban lehet megvásárolni./mti/

--

12.55/gy

- 29 -

13²⁴ To

bb. 26. gyógyüdülők, gyógyszállók épülnek sárvárott

vid-kz/mné/gy/cz

1969. december 3.

elkészült a sárvári sós gyógyfürdő beépítési tanulmányterve. Er-
zel gyakorlatilag megkezdődött az Európában egyedülálló magas
sótartalmu, 90 fokos gyógyvíz hasznosításának műszaki előkészítése.
a tanulmányterv szerint gyógyüdülők, gyógyszállók épülnek a telepen.
a szakemberek hamarosan elkészítik a közművesítési programot, s ki-
dolgozzák az értékes ásványi anyagokat tartalmazó víz hasznosításának
technológiáját is./mt1/

bb. 27. megszűnt a bakonyi hóvihar - az utak nagyrészt felszaba-
ditották

vid-kz/gy/cz

1969. december 3.

Szerdára virradó éjjel megszűnt a kétnapos bakonyi hóvihar,
amely a hét elején veszprém megye nagyrésztén megbénította a köz-
uti forgalmat. a mentőszolgálatnak, ez idő alatt négy esetben kel-
lett áldozatkész munkára vállalkoznia. kedden este két gyermeket,
akik közül egyik életveszélyes állapotban volt, csak nagy ügyel-
bajjal tudtak beszállítani a veszprémi kórházba. kedden a késő
esti órákban gondot okozott a közlekedés a vonatokat pótló autóbusz-
közlekedésben, a veszprém-balatonalmádi-alsóörs közötti szakaszon.
ezen a helyen rendkívüli szolgálatot rendeltek el, de a szél újra és
újra betemette a már felszabadított utakat. szerdán a forgalom
már ezen a szakaszon is zavartalan volt./mt1/

bb. 28. korszerűsítik pest megye gyermeknevelő intézeteit - ülést tar-
tott a megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid-gö/ká/gy/cz

1969. december 3.

háromezer állami gondozott gyermek helyzetéről tárgyalt szerdai
ülésén a pest megyei tanács végrehajtó bizottsága. megállapították,
hogy a gyermek- és ifjúságvédelem területén, az elmúlt években el-
ért eredmények ellenére sem kielégítő a helyzet. az állami gondo-
zottak jobb elhelyezése, a nevelő intézetek zsúfoltságának csök-
kentése, a pedagógusok számának gyarapítása és a nevelőszülői háló-
zat fejlesztése sürgető feladat. a pomázon működő gyermek és
ifjúságvédő intézet épülete még az átmeneti otthon funkcióinak ellá-
tására sem alkalmas. ezért a negyedik ötéves tervben korszerűsítik
az intézetet. várjuk csaknem 30 millió forintot beruházással két-
száz férőhellyel bővítik a nevelőotthont. tervezik, hogy turán is
hasonló intézetet hoznak létre, a szobi otthont pedig korszerű-
sítik./mt1/

13.35/gy

To 14/5

- 30 -

bb. 29. a baranyai képviselőcsoport ülése

vid-ká/gy/cz

1969. december 3.

Szerdán ülést tartott pécsen az országgyűlési képviselők ba-
ranyai csoportja. bogár józsefnek, a szakszervezetek megyei taná-
csa vezető titkárnak tájékoztatója, valamint a képviselők üzem-
látogatásai során szerzett személyes észrevételek alapján a munka
törvénykönyve végrehajtásának tapasztalatait vitatták meg.
mint megállapították: az új munkajogi szabályok összhangban van-
nak az új gazdaságirányítási rendszer céljaival. jelentős előre-
haladás történt például a vállalati munkavédelmi szabályozatok el-
készítésénél, a vállalati sajátosságok jobban érvényesülnek. nem
elég azonban a jó szabályzat, ha az nem párosul megfelelő technoló-
giai és munkafegyelemmel. husz évre visszamenőleg nem volt ugyanis
annyi halálos üzemi baleset baranyában, mint ebben az évben. eddig
47 ember vesztette életét üzemi baleset következtében. ezen a
helyzetben hatásosan és gyorsan javítani kell. sok szó esett a fe-
gyelmezési jogkörökről, az egyszemélyi vezetés érvényesüléséről, a
szakszervezetek szerepéről. a képviselők javasolták; a napvilágot
látott új törvények végrehajtásai utasításait becassák rendelkezé-
sükre, hogy választóikat megfelelően tájékoztathassák./mt1/

✓ Vannak azonban tanulságos, figyelemztető jelenségek.

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a a hazafias népfront országos tanácsának
szegedi ünnepi üléséről szóló anyagokra:

a bb. 15. /apró megnyitó/ sz. hír 4. bekezdésének 2. sorá-
tól a szöveg helyesen:

... kommunistá párt volt. a budapesti megalakult magyar front
már 1944 júniusában felhívással fordult az ország népéhez...

a bb. 16. sz. /erdei beszéd/ hírre a következő javításokat adjuk:

az 1. bekezdés 1.-2. sora helyesen:

bevezetőben erdei ferenc emlékeztetett arra, hogy huszonöt évvel ez-
előtt ezen a helyen alakult meg a...

az 1. bekezdés 4. sorában a szöveg:

.... Magyarország felépítésének hazafiui érzése töltött el bennün-
ket....

/folyt. köv./

- 31 -

To 14/5

javitások a hazafias népfrent..... 1. folyt./ gy

a 2. folyt. 5. sorában a szöveg :

... megvalósítani. hogy igazán felfogjuk mai

az 5. folyt. 2. bekezdése 3. sorában a szöveg:

.... felszabadulás nyomán megújult demokratikus....

a 7. folyt. megszólítás alatti bekezdés 16. sorának kezdete helyesen: ... nagy történelmi jelentőségű...

a 8. folyt. 2. bekezdése utolsó sorában haladunk helyett

h a l a d j u n k irandó.

a 9. folyt. 2. bekezdés 5. sorában a szöveg:

... fontos történelmi állomásaként értékelhetjük. állami....

a 3. bekezdés alulról számított 2. sorának kezdete helyesen:

.... választók és választottak között...

a 10. folyt. 5.-6. sorában a szöveg:

... feltételeit is. a bürokrácia ellen is a demokrácia szélesítése...

/mti/

..

bb. 33. „győr 69,,

vid-kz/tné/gy/cz

1969. december 3.

„győr 69,, címmel nagyszabású kiállítást nyitott szerdán Győrött, a rába művelődési házban a város négy nagyüzeme, valamint a magyar hirdető vállalat. az érdekes kiállítás, amelyet elsősorban az ipari szakemberek részére rendeztek, azt dokumentálja, hogy a jó bornak is kell a cégér. a kiállítás megnyitása alkalmával divatbemutatót is rendeztek. a győri textilgyárak termékeit mutatták be.

/mti/

..

- 32 -

To 14.11.69

bb 30. a tavaszi divat előhírnökei - a fővárosi kézműipari vállalat bemutatója

t sz/j je bh -cz

1969. december 3.

a tél még éppen csak beköszöntött, de a divattervezők már a tavaszi-nyári idény öltözködésére gondolnak. elsőként a fővárosi kézműipari vállalat jelentkezett új kollekciójával. szerdán a városligeti gundel étterem különtermében mutatta be a sajtó képviselőinek és meghívott szakembereknek a 120 öltözetet. a vállalat ipartervezői előszeretettel választottak a ruhák, kosztümök, kabátok anyagául a jersey és más kötött kelméket, a terlisztereket, a nyári ruhák pedig főként plüsszter keverésű lenvászonból és gyúrtelenített kartonból készültek. a színek között dominálnak a piros különböző árnyalatai, a kombinációknál pedig a piros-fehéren kívül gyakori a sárga-bézs-fehér összeállítás. bemutatottak stólával kiegészített, ujjatlan kötött ruhákat, mellényes öltözeteket, sőt maxi-komplékat is.

bossányi györgy, a vállalat igazgatója elmondotta, hogy 14 000 dolgozó, köztük 8 000 bedolgozó közreműködésével ez évben 850 millió forint értékű terméket állítanak elő. ebből negyedszáz millió forintot képviselnek a konfekcióipari termékek./mti/

..

bb 31. magyar küldöttség a gazdasági együttműködés európai ligájának tanácskozásán

1 sz/j je bh -cz

1969. december 3.

december 4-én kezd meg tanácskozását brüsszelben a gazdasági együttműködés európai ligája. az értekezletre havas jánosnak, a konjunktúra- és piacutató intézet igazgatóhelyettesének vezetésével magyar küldöttség utazott. a küldöttségben helyet kaptak iparvállalatok, köztük a villamos berendezés és készülék művek, a medicor művek, az egri fémszerelvénygyár, valamint az országos műszaki fejlesztési bizottság, a külkereskedelmi bank és több tudományos intézet képviselői.

x x x

a gazdasági együttműködés európai ligája, mint társadalmi szervezet 1946-ban az ugynevezett európa-mozgalom keretében alakult meg; nagyiparosok, bankárok, közgazdászok, egyetemi profeszorok voltak az alapítói. a 60-as évek elején kezdtek behatóbban foglalkozni a kelet-nyugati gazdasági és kereskedelmi kapcsolatokkal, s az 1965 májusában megtartott első kerekasztal-értekezleten már ezt a témát tüzték napirendre. az 1967 februárjában megrendezett második kerekasztal-konferenciára a szocialista országok küldötteit is meghívták. a most kezdődő értekezleten három szekcióban közvetlen eszmecsereit kívánnak folytatni; elsősorban a kelet-nyugati kooperáció technikai és termelési vonatkozásait kereskedelmi és pénzügyi problémáit vitatják meg./mti/

..

- 33 -

14.30 bh

NIX 1610

bb 32. mezőgazdasági munkavédelmi tanácskozás vépen

vid/kz/tné bh -cz

1969. december 3.

mezőgazdasági munkavédelmi tanácskozás volt szerdán vépen vas megye mezőgazdasági üzemének vezetői és munkavédelemmel foglalkozó szakembereinek részvételével. mint a tanácskozáson rámutattak, vas megye mezőgazdasági és faipari üzemében az elmúlt évben 1505 baleset történt s emiatt 27 000 munkanap esett ki - mintegy 8 millió forint értékben - a termelésből. egyre több balesetet idéz elő a mind kiterjedtebben használt vegyszerek szakszerűtlen kezelése. emiatt élesen bírálták azt a helyzetet, hogy a már kiképzett 340 növényvédelmi szak- és betanított munkás közül jelenleg mindössze 140 dolgozik, tanul szakmájában. ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy több mint 100 növényvédő gép hozzáértő szakember felügyelete nélkül szórja a földekre a mérgező anyagokat. a tanácskozás résztvevői állást foglaltak amellett, hogy a mezőgazdasági üzemekben nagyobb gondot kell fordítani a munkavédelmi oktatásra és a munkavédelmi előírások betartására. /mt1/

--

bb 34. besenyei miklós,

1 kf/mm je bh -cz

1969. december 3.

a postások szakszervezetének főtítkára szerdán róhába utazott. a főtítkár a cgil-hez tartozó postásszakszervezet meghívására részt vesz a szakszervezet kongresszusán. /mt1/

--

bb 35. halálos baleset

j zs bh -cz

1969. december 3.

szerda reggel a xiv. kerületi kerepesi ut és mexikói ut torkolatában, a hév-megállóban figyelmetlenül, körültekintés nélkül ment át az uttesten boros józsef 66 éves segéd munkás, turkevei lakos, és a 4-es sz. aköv autóbusza halálra gázolta. /mt1/

--

- 34 -

14.40 bh

NA 1620

bb 41. magtisztító telep - tsz-közi vállalkozásban

vid/kz/ny -cz

1969. december 3.

a baji vörösbrigád termelőszövetkezetben megkezdte működését az ország első tsz-közi vállalkozással létrehozott magtisztító telepe. a dunaszentmiklósi rákóczi termelőszövetkezet és a budapesti hermes általános szövetkezet társult a bajiakkal. az új üzemhez 70 vagonos raktárat és laboratóriumot is építettek. a korszerű mágneses berendezéssel óránként 1.5 mázsa lucerna-magot tudnak megtisztítani, s így lehetőség van arra, hogy komárom megyén kívül fejér, győr-sopron, pest és veszprém megye földjén is kielégítsék. a hermes szövetkezet - amelynek 300 vetőmag boltja van az országban -, jövőre 100 vagon borsót termeltet, és azt is itt tisztítják meg. a telep laboratóriumában bármelyik közös gazdaságnak díjtalanul vizsgálják meg a vetőmag minőségét. /mt1/

--

bb 40. az aknamélyítő vállalat saját halottainak tekinti a zobáki bányaszerencsétlenség áldozatait - gyorssegély a családoknak

vid/fm/ny -cz

1969. december 3.

a komlói zobák-aknán hétfőn történt súlyos bányaszerencsétlenségnek mind a hét áldozata az aknamélyítő vállalat mecseki körzetének dolgozója volt. az életüket vesztett bányászokat a vállalat saját halottainak tekinti és gondoskodik temetésükről. a még hétfőn kiszállított három áldozatot - hozzátartozóik kívánságára - lakóhelyükön temetik: harmath józsefet komlón, andrási ernőt szászváron, ludvig ádámot pedig mecseknádasdon. a vállalat gyors anyagi támogatással igyekezett enyhíteni a tragikus sorsú családok gondjain. még kedden három havi fizetésnek megfelelő pénzösszeget, valamint családonként ötezer forint gyorssegélyt adtak át az özvegyeknek. a többi négy szerencsétlenül járt bányász - aki ket még nem sikerült felszínre hozni a többszáz tonna szén és törmelék alól - hozzátartozóiról hasonló módon gondoskodnak. /mt1/

--

bb 45. a szegedi tudományegyetem rektora greifswaldban

vid/fm/ny -cz

1969. december 3.

dr. Márta Ferenc egyetemi tanár, a szegedi józsef attila tudományegyetem rektora szerdán greifswaldba utazott az Ernst Moritz Arndt tudományegyetem 200 éves fennállásának jubileumi ünnepségeire. ez alkalommal kerül sor a két egyetem közötti barátsági szerződés 1970. évi munkatervének aláírására is. /mt1/

-35/A

15.28/ny

NA 1635

bb 36 . megkezdött az élővad befogás szolnok megyében
vid-kz/mné bh -c 1969. december 3.

megkezdött az élővad befogás az alföld apróvadakban egyik leggazdagabb vidékén, szolnok megyében. hatalmas hálókat feszítettek ki a vadnyulak „járatai, mentén. eddig a besenyőszögi vadásztársaság érte el a legjobb eredményt: tagjai naponta száznál több - együttesen már mintegy 1 100 - tapsifülést kerítettek hálójukba. mivel a hosszú őszön bőségesen találtak táplálékot a nyulak, a kondíciójuk és nagyságuk meghaladja az átlagot. az élőnyulakat tökéletes országokba exportálják. darabonként több mint 200 forintot kapnak érte a vadásztársaságok./mti/

bb 37. darabáru szállítás - expressz járatral

vid/kz bh -cz 1969. december 3.

volán-expressz járatot indított komárom- és győr megye között a darabáruk szállítására a 18. számú autóközlekedési vállalat. a naponként induló járatral rendkívül meggyorsítják a két megye között a különböző áruk házhoz szállítását. az új szolgáltatással teljesítik az ipari üzemek, közületek és a lakosság megrendeléseit is. a 18-as autóközlekedési vállalat egyébként országosan is első a közúti darabárus szállítás kiterjesztésében: komárom megyében már valamennyi települést bekapcsolták ebbe a szolgáltatásba. a kijelölt központi helyekről menetrendszerint indulnak el a gépkocsik, hogy házhoz szállítsák az árukat, és most már a hét minden napján érintik a megye összes községét./mti/

bb 39. eltemették merly istván ujságirót

t fe/mm zs bh -cz 1969. december 3.

a farkasréti temetőben szerdán nagy részvétellel temették el merly istvánt, a magyar távirati iroda külföldi adások szerkesztőségének elhunyt szerkesztőjét, a virággal borított ravatalnál a hozzátartozók mellett lerótták kegyeletüket a magyar ujságírók országos szövetsége elnökségének tagjai, ujságíró kollégái, pályatársai és barátai.

a magyar távirati iroda dolgozója és pártszervezete nevében éliás béla, a magyar távirati iroda külpolitikai főosztályának vezetője vett búcsút merly istvántól; a muosz, s annak belpolitikai választmánya, valamint a barátok nevében ruffy péter, közvetlen munkatársai és tanítványai nevében gárdos jános mondott búcsúbeszédet a sírnál, amelyet elborítottak a kegyelet koszorúi./mti/

15.00 bh

NA 16²⁰

bb. 38. a hazafias népfront országos tanácsának ünnepi ülése szegeden a magyar nemzeti függetlenségi front megalakulásának 25. évfordulóján

vid/e fm cz

1969. december 3.

a szegedi nemzeti színházban 25 évvel ezelőtt, 1944 december 3-án a demokratikus polgári párt, a független kisgazdapárt, a magyar kommunista párt, a nemzeti parasztpárt, a szociáldemokrata párt és a szegedi szabad szakszervezetek együttes ülésén hirdették meg a magyar nemzeti függetlenségi front programját.

a pártok által közösen jóváhagyott felhívás így kezdődött:

„mohács óta nem volt ilyen súlyos helyzetben az ország, mindenek ellenére lesz magyar ujjászületés. össze kell fogni minden igazán nemzeti, németellenes erőt. ha minden becsültes magyar összefog a magyar nemzeti függetlenségi frontban, az új, életerős, demokratikus Magyarország felépítésére, ha a nép veszi kezébe az ország vezetését, akkor Magyarország nem volt, hanem lesz!„

az ország felszabadítására és demokratikus újjáépítésére irányuló történelmi összefogás negyedszázados jubileuma alkalmából a hazafias népfront országos tanácsa szerdán ünnepi ülést rendezett a szegedi nemzeti színházban. az eseményre délelőtt különvonattal szegedre érkezett Losonczy pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnökét, a párt- és kormányvezetőket, a hazafias népfront országos tanácsának, továbbá a megyék népfrontküldöttségeinek tagjait a pályaudvaron a már korábban szegedre érkezett apró antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, győri imre, az mszmp csongrád megyei bizottságának első titkára, sipos géza, a szegedi pártbizottság első titkára köszöntötte. a vendégek pályaudvari fogadásán ott voltak a helyi tanács vezetői, a hazafias népfront szegedi városi elnökségének tagjai is.

fél 11 órakor a városba érkezett vendégek jelenlétében a szegedi nemzeti színház falán emléktáblát avattak. ezen öröklítették meg, hogy negyedszázada ebben az épületben bontott zászlót a magyar nemzeti függetlenségi front. a 25 évvel ezelőtti eseményt papp gyula, a szegedi megyei jogu városi tanács vb elnökhelyettese méltatta.

/folyt.köv./
15.35/e

- 36 -

NA 16^w

bb. 38. /a hazafias...1.folyt./e

az emléktáblát a szegedi megyei jogi városi tanács nevében dr. biczó györgy vb elnök, a hazafias népfront országos tanácsa nevében kállai gyula és erdei ferenc koszoruzta meg.

a színházban 11 órakor kezdődött meg az ünnepi ülés. a nézőtérén számosan voltak jelen azok közül, akik 1944. december 3-án ugyanitt résztvettek a magyar nemzeti függetlenségi front alakuló ülésén.

az elnökségben helyet foglalt Losonczy pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, apró antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, dr. ajtai miklós, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a minisztertanács elnökhelyettese, kisházi ödön, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának helyettes elnöke, továbbá erdei Lászlóné, dr. ortutay gyula és sarlós istván, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke, erdei ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának főtítkára, bugár jánosné, a hazafias népfront országos tanácsának főtítkárhelyettese, valamint győri imre, az mszmp csongrád megyei bizottságának első titkára, sipos géza, a szegedi városi pártbizottság első titkára, török lászló, a csongrád megyei tanács vb elnöke, dr. biczó györgy, a szegedi megyei jogu városi tanács vb elnöke és más személyiségek.

az ünnepi ülést apró antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese nyitotta meg. /apró antal beszédét mai bb. 15. számú kiadásunkban közöltük. az embargót feloldjuk./

ezt követően erdei ferenc akadémikus, a hazafias népfront országos tanácsának főtítkára mondott ünnepi beszédet.

/erdei ferenc beszédét mai bb. 16. számú kiadásunkban közöltük. az embargót feloldjuk!/

az ünnepi beszéd után tombáczi imre, szeged nyugalmazott tanácselnöke, a hazafias népfront szegedi városi bizottságának alelnöke, a munkásmozgalom veterán harcosa szólt az ünnepi ülés résztvevőjéhez.

/folyt.köv./
15.40/e

- 37 -

NA 16^w

bb. 38. /a hazafias...2.folyt./e

- huszonöt évvel ezelőtt történelmünk egyik legsúlyosabb órájában ült össze a magyar nemzeti függetlenségi front szegedi nagygyűlése. amikor erre emlékezem, az első, amire gondolok: 1919 után ekkor szólhatott először a dolgozók képviselője egy polgári és munkás-összetételű tanácskozáson úgy, hogy szava biztosan mérlegre került, véleményét biztosan számításba vették. mint egyenrangú szövetséges jelenthette be a szakszervezetek képviselője a szakszervezetekben tömörült szellemi és fizikai dolgozók csatlakozását a front programjához.

- azok között, akik ezen a gyűlésen résztvettek, nem kevesen voltak olyanok, akik horthyék börtöneiből szabadultak - olyanok, akik a börtön elől menekültek -, olyanok, akiket távollétükben halálra ítélték. bennünket, akik ott ültünk a páholyokban, a széksorokban - a 25 éves elnyomásra, gyülekezési tilalomra gondolva - kifejezhetetlen érzések töltötték el. néztük, ami történik, hallgattuk, amit mondtak. inkább csak sejtettük, tudatunkig az érzések hullámain át még alig jutott el a felismerés, hogy új idők indulásának vagyunk a tanú és formálói. volt azonban valami, aminek határozott tudásával jöttünk az ülésre. tudtuk, hogy a régi világ, a népnyzók világa végérvényesen megszűnt. tudtuk, hogy a romokon csak ész, erő és akarat építhet fel szabad világot. tudtuk, hogy ebből az építő munkából mi, dolgozók nem maradhatunk ki.

befejezésül a következőket mondotta:

- mint a 25 év előtti zászlóbontás egyik résztvevője, tisztelettel és szeretettel, szívből köszöntöm városunkban a hazafias népfront országos tanácsának ünnepi ülését, annak minden résztvevőjét. üdvözlöm azt a testületet, amely méltó örököse a 25 év előtti történelmi összefogásnak.

ezután dr. biczó györgy, a szegedi megyei jogú városi tanács vb elnöke szólalt fel.

- megtisztelő számomra - mondotta -, hogy szeged város dolgozóinak nevében köszönhetem a hazafias népfront országos tanácsa ünnepi ülésének résztvevőit: abban a városban és annak az épületnek a falai között, ahol 25 esztendővel ezelőtt megalakult a magyar nemzeti függetlenségi front.

/folyt.köv./
15.45/e

- 38 -

M 16⁵⁵

bb. 38. /a hazafias...3.folyt./e

- negyedszázada az országnak még csak egy nagyon kis része szabadult fel. hazánk nagyobb területén a fasiszták voltak uralkodók, a szovjet hadseregtől, a szovjetunió népétől nagy-nagy véráldozatot követelt a fasiszmus elleni harc, hogy eljöhessen április 4., az ország felszabadulásának ünnepe. sok magyar antifasiszta vére hullott még az ország területén, amikor szeged már szabad volt. e darabka felszabadult földön 25 esztendővel ezelőtt megalakult a magyar nemzeti függetlenségi front, hogy programjában a kommunisták által megfogalmazott jelszó napvilágot lásson: „Lesz magyar ujjászületés!”

- mi, szegediek büszkék vagyunk arra, hogy 25 évvel ezelőtt a mi városunk adott helyet a demokratikus kibontakozásnak. úgy érezzük, hogy a történelem ezzel igazságot is szolgáltatott városunknak. horthyék negyed évszázadon keresztül hirdették az ugynevezett „szegedi gondolatot”, amelyhez szegednek csak anynyi köze volt, hogy az antant fedezete mellett itt gyülekezhetett horthy ellenforradalmi bandája. az ellenforradalomhoz szeged népének semmi köze nem volt.

- nincs még két hónapja sem, hogy városunk felszabadulásának 25. évfordulóját ünnepelte. büszkén adhattunk számot városunk fejlődéséről, amelynek üteme elsősorban 1957 után gyorsult meg.

a továbbiakban szólt a megoldásra váró feladatokról, majd befejezésül köszönetet mondott a hazafias népfront országos tanácsának, hogy a negyedszázados évforduló alkalmából ellátogattak szegedre.

a jubileumi megemlékezés apró antal zárszavával fejeződött be. /mt1/

...-

bb. 47. az egyetemi színpad *igazgatóság*

tr/e zs cz

1969. december 3.

közlí, hogy az október 18-án elmaradt madarakból lettünk - dokumentum műsor a cigányokról című előadást december 4-én este 7 órakor rendezik az egyetemi színpadon. az október 18-ra megváltott jegyek érvényesek. /mt1/

...-

15.55/e

- 39 -

M 16⁵⁵

bb 44. írótanácskozás budapesti magyar-lengyel irodalmi kapcsolatokról

t tf/gk/um cz

1969. december 3.

Lengyelország felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére szerdán a magyar írók szövetségében Lengyel iródelegáció részvételével szimpóziumot rendeztek a két ország irodalmi kapcsolatairól. A tanácskozásra érkezett öttagú küldöttséget Jerzy Putrament, a lengyel írószövetség alelnöke vezeti. A lengyel írók küldöttei budapesti megítárgyalják - és csütörtökön aláírják - a magyar írók szövetségének vezetőivel a két írószervezet közötti, eddig lényegesen elcsúszó együttműködés 1970-re szóló munkatervét.

Darvas József, az írószövetség elnöke köszöntötte a szimpóziumon a vendégeket és a lengyel irodalom magyar műfordítóinak számos képviselőjét. A lengyel irodalom Magyarországon - című bevezető előadásában Elbert János irodalomtörténész elmondta, hogy e témát a műfordítások értékelésénél egyfelől szélesebben, másfelől szűkebben kell értelmezni. Szélesebben azért, mert a két irodalom közötti kapcsolatok fogalmába beletartoznak nagy találkozások is Balassi Bálint lengyelországi bujdosásától az 1939-es magyarorszái lengyel íróemigránsok élményeig. Ezt jól érzékeltetheti, hogy a dokumentálható valóságtól szinte a megálmodott legendáig terjednek a híradások a Petőfinek Miczkiewiczet felolvasó bemből a Párizsban Miczkiewicznek vörösmarty szózatát és Petőfi verseit fordító kertbeny Károlyig. Szűkebb a lengyel irodalom tényleges magyarországi szereplése a fordítások egyszerű listájánál azért, mert más az irodalmi tolmácsolás, a kiadott külföldi mű, és megint máskégy másik nemzeti irodalomban, nemzeti közgondolkodásban való jelenlét fogalma. Igazi képünk a lengyel irodalom magyarországi befogadásáról és hatásáról akkor lesz, ha közös erőfeszítéssel és a magyar irodalom-történészeknek, kritikusoknak, irodalomszociológusoknak gondos felméré munkájával megértjük a lengyel írók műveinek bonyolult, izgalmas hatását szellemi életünkre. A felszabadulás óta több mint 150 lengyel szépirodalmi alkotás jelent meg Magyarországon. bő tere van a nagyobb számú irodalmi átültetéseknek - van is mit fordítani -, hiszen például a szláv nyelvterületeken évenként háromszor -négyyszer annyi lengyel szerzőtől való műfordított könyv jelenik meg, mint nálunk. Különösen tekintetben akadnak tenni-valók - hangzott el a szimpóziumon -, hogy a lengyelországi megjelenést egy-egy különösen értékes mű esetében ne csak sok éves fáziseltolódással kövesse a magyarországi kiadás.

/folyt.köv./

-40-

16.05/ny

M 16^{ny}

bb 44. / az írótanácskozás....folyt/ny

az írói tanácskozáson a lengyel küldöttség részéről Hieronim Mihalski irodalomtörténész adott tájékoztatást a magyar irodalom lengyelországi befogadásáról és publikálásáról. Az átültetett művek jegyzékén klasszikusainktól kezdve a kortársgerenerációnak idősebb tagjaiig é a legtehetségesebb fiatal költőkig, írókig ivel a nevek sora. A szimpóziumon felszólalt Jerzy Putrament egymás irodalmának tolmácsolása tekintetében a könyvformán túl a rádió és a televízió kínálta lehetőségekre hívta fel a figyelmet, s megemlítette, hogy a műfordítások korábbi spontaneitását a tervszerűségnek kell felváltania. Ilyen feladattal hívták életre a lengyel és a magyar írószövetség műfordítói vegyes bizottságát. /mti/

bb 49. győr-sopron megyében vendégszerepelt a komarnoi magyar területi színház

vid/fm/ny -cz

1969. december 3.

A győri Kisfaludy színház és a komarnoi magyar területi színház baráti együttműködése alapján két napig Győr-sopron megyében vendégszerepelt a szlovákiai magyar színház együttese. Kedden este Győrött, szerdán este pedig a megye legfiatalabb városában, Kapuvárott Jan Solovic ,, ez aztán a meglepetés,, című vígjátékát adták elő nagy sikerrel. /mti/

bb 48. véget ért a targoncavezetők 11. országos versenye

t tz;/gg/ny ie -cz

1969. december 3.

Szerdán rendezték meg a budapesti nemzetközi vásár területén a 11. országos targoncavezetői verseny döntőjét. Utána Prockl László gépészmérnök, a gépipari tudományos egyesület főtákarhelyettese hirdette ki a végeredményt és osztotta ki a díjakat.

Az összetett verseny első díját Pernyész István, a Jászberényi hűtőgépgyár targoncavezetője kapta, a második helyezett a budapesti gombos János, az állami termékgazdálkodási igazgatóság dolgozója, a harmadik pedig Magyar Károly, a pamutnyomóipari vállalat kelenföldi textilgyárának targoncavezetője lett. /mti/

16.13/ny

-41-

M 17¹⁰

bb 42. terjedelmesítő gép a nyergesujfalui viscosagyárban
vid/kz/ny -cz 1969. december 3.

újabb üzemmóddal bővült a nyergesujfalui viscosagyár. szerdán megkezdtek a próbatermelést a most vásárolt terjedelmesítő géppel. a hazai műszálgártás központjában - ahol 3 féle szintetikus szálát gyártanak, és épül már a 4. üzem - nagy gondot fordítanak arra, hogy kutassák, ellenőrizzék termékeik továbbfeldolgozási lehetőségeit. ezt szolgálja az új berendezés is, amellyel most a danamid selyemszálát teszik rugalmasabbá. számos kötött és hűkötött termék, így például a női szettek, a harisnyanadrágok gyártásánál ilyen szálra van szükség. később bővítik a terjedelmesítő gépparkot, mert a távlati tervekben szereplő ötödik szintetikus szál üzem, az 5000 tonnás poliszter gyár termelésének kétharmadát már terjedelmesítve akarják átadni a továbbfeldolgozó iparnak. /mti/

--

bb 43. a tolna megyei országgyűlési képviselők ülése
vid/fm/ny -cz 1969. december 3.

az országgyűlési képviselők tolna megyei csoportja szerdán szekszárdon idei munkájának eredményeiről tanácskozott. kaszás imre, a csoport vezetője tartott beszámolót, majd a képviselők megbeszélték a parlamenti állandó bizottságok üléseinek tapasztalatait, és az országgyűlés soronkövetkező ülésének előkészületeit. /mti/

--

bb 46. pitré -díjat kapott egy debreceni néprajzkutató
vid/fm/ny -cz 1969. december 3.

az olaszországi palermóból távirat érkezett debrecenbe, a kossuth lajos tudományegyetem néprajzi intézetébe dr. újvári zoltán adjunktus részére. a pitré-díjat odaitélt nemzetközi bizottság, - amely minden évben kiemelkedő munkásságot kifejtő néprajzkutatókat tüntet ki, - közölte, hogy a debreceni néprajzkutató munkássága elismeréseként a díj második fokozatában részesítette. dr. újvári zoltán az agrár népszokások kutatása terén végzett kiemelkedő munkát. magyar és európai viszonylatban vizsgálta az agrár népszokások kialakulását és hatását a mezőgazdasági dolgozók munkájában, vándorlásaiban. /mti/

-42-

16.15/ny

Nr 175

bb 50. a budapesti közlekedési vállalat értesíti az utazóközönséget,
1 pr/tm/um zs cz 1969. december 3.

hogy vágányépítés miatt csütörtökön 23 órától péntek hajnali 4 óráig a 12-es villamosok rákospalota és a béke tér között, a 14-esek pedig a landler jeno főműhely és a béke tér között közlekednek. a béke tér és a marx tér között autóbuszok bonyolítják le a forgalmat.

ugyancsak vágányépítési munkák miatt csütörtökön 23 órától pénteken hajnali 4 óráig a 44-es villamosok részben rákospatak és a dózsa györgy ut, részben a baross tér és a moszkva tér között közlekednek. a 67-es villamosok részben pestujhely és a cházár andrás utca, részben a szarvas tér és a baross tér, a 68-asok a kerepesi ut és a cházár andrás utca, illetve a möricz zsigmond körtér és a baross tér között közlekednek. a thökly ut-cházár andrás utca és a baross tér között autóbuszokkal látják el a forgalmat. /mti/

--

bb 51. vágányszabályozás a csepeli gyorsvasut vonalán
k pr/tm/um zs cz 1969. december 23.

december 9-től 12-ig illetve 16-tól 19-ig naponta 8 óra és 12 óra 30 perc között a csepeli gyorsvasut vonalán vágányszabályozási munkákat végeznek, s a vonatok egy irányban, 30 percenként közlekednek. a vágányzár ideje alatt az állomáson kifüggesztett tájékoztatók, illetve az ott dolgozók adnak felvilágosítást a vonatok indulási idejéről. /mti/

--

- 43 -

16.30/um

Nr 1720

bb 53. a hazafias népfront országos tanácsának fogadása szegeden
vid/fm-ju -cz

1969. december 3.

a magyar nemzeti függetlenségi front megalakulásának 25. évfordulója alkalmából szerdán a szegedi nemzeti színházban rendezett ünnepség után a hazafias népfront országos tanácsa a szegedi tiszta szálló koncerttermében fogadást adott az ünnepi ülés résztvevői tiszteletére.

kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke pohárköszöntőjében a következőket mondotta:

- kedves elvtársnők, kedves elvtársak, kedves barátaim!

- az ünnepi ülés befejezése után a hazafias népfront országos tanácsa nevében szívből, szeretettel köszöntöm a baráti találkozó minden résztvevőjét. a történelmi esemény jelentőségét az ünnepség előadói részletesen és kitűnően méltatták, ezekkel teljes mértékben egyetérthetünk, a városi tanács vb elnökének felszólalása azonban felbátorít arra, hogy mindenekelőtt szegedről szóljak néhány sőt. az ország, a nép életében minden városnak, helységnek megvan a maga történelmi útja. szeged történelmi sorsa ugy alakult, hogy ötven évvel ezelőtt a magyar tanácsköztársaság leverése után, horthy ellenforradalmi csapatai itt bontottak zászlót, sőt vállalkozásuknak „a szegedi gondolat”, nevet adták. szeged népének ehhez valóban nem volt semmi köze. sokan vagyunk itt együtt, akik tanúsíthatjuk; szeged lakossága akkor is a munka, a haladás, az emberi és társadalmi felemelkedés mellett állt, azért lelkesedett, polgáriai azért hoztak áldozatot. ezt a programot fogalmazták meg a szegedi nép legjobbjai, a szegeden élt írók, közöttük móra ferenc, juhász gyula, józsef attila, radnóti miklós, akiknek munkássága nemzetünk legfőbb szellemi értékei közé magasodott.

- valóban igazságot, jóvátételt lehet látni abban, hogy a felszabadított magyar területeken először itt hangzik el a megújuló ország első jelszava: „lesz magyar ujjászületés!”, boldog lehet ez a város, hogy falai között született meg az új magyarország harci programja.

/ folyt. köv./

16.50/ju

M 1720

-44-

bb 53. / a hazafias... 1. folyt./-ju

- a mai szegedi ünnepség az egész nép és az egész ország ünnepe, mint ahogyan 1944-ben is az egész ország lakosságát lelkesítette és bátorította a szegeden megfogalmazott program. az ország nagy részében ugyan még dühöngött és szedte áldozatát, a fasiszta terror de ez a program bizakodást jelentett a fasiszta uralom alatt szenvedő országrésznek is. én akkor budapesten éltem és nagyon világosan emlékszem, ahogy amikor tudomást szereztünk a program megszületéséről, hitet, bátorságot, erőt és új elhatározásokat merítettünk belőle.

- a huszonöt évvel ezelőtt itt megfogalmazott programot azóta a magyar nép valóra váltotta és túl is teljesítette. ez a program ugyanis még nem a szocializmus felépítésének programja volt, csupán a nehéz helyzetből való elindulás alapjául szolgált. e történelmi távon azonban látnunk kell, hogy e program nélkül a szocializmus építésének nagy feladatát sem kezdhettük volna meg.

- a hazafias népfront országos tanácsa nevében köszönetet mondok szeged párt-, állami és társadalmi szerveinek a szívélyes, baráti fogadtatásért. ürítsük poharunkat a hazánkat felszabadító szovjetunióra. a szovjetunió népeire, felszabadító hadseregére szeged városának felvirágoztatására, lakosságának boldogulására.

az ünnepi ülésre érkezett vendégek délután különvonattal visszautaztak a fővárosba. /mti/

--

bb 52. ünnepi megemlékezés miskolc felszabadulásának 25. évfordulójáról

vid/fm-ju -cz

1969. december 3.

25 évvel ezelőtt, 1944 december 3-án moszkvában ágyusortüz köszöntötte észak-magyarország fontos vasúti csomópontja és ipari központja, miskolc felszabadulását. a negyedszázados jubileum alkalmából szerdán a városban üregésznapos ünnepséget rendeztek, amelyen megjelent aczél györgy, az mszmp központi bizottságának titkára, cséteri lajos, az elnöki tanács titkára, dr. bodnár ferenc, a borsod megyei pártbizottság első titkára, uszta gyula altábornagy, a magyar partizán szövetség főtitkára, papp lajos miniszterhelyettes, a minisztertanács tanácsszervek osztályának vezetője, havasi béla a miskolci városi pártbizottság első titkára és özv. római sándorné a munkásmozgalom régi harcosa. /folyt. köv./

-17-

M 1720

-45-

bb 52. / ünnepi megemlékezés... 1. folyt./-ju

ott voltak az ünnepségen a miskolci harcokban résztvevő szovjet csa patok magasrangú tisztjei: m.d. cigankov és m.ny. utyankov ezredesek, valamint a szomszédos csehszlovák testvérváros, kassa küldöttsége, stefan csavara, a kassai városi nemzeti tanács elnökének vezetésével.

délelőtt a hősök terén katonai díszszemlét tartottak, ahol galovicz jános ezredes mondott beszédet és köszöntötte a város dolgozóit. ezután somogy megye és kaposvár honvéd fiataljai átnyújtották a miskolci helyőrség képviselőinek azt a vörös zászlót, amelyet hazánk felszabadulása ünnepére, április 4-én moszkvába visznek. az ünnepség során a megye és a város vezetői, a tömegszervezetek, a fegyveres erők képviselői, a szovjet hadsereg és a kassai testvérváros küldöttei, valamint a hajdani magyar és szlovák partizánok, a mokan komitét tagjai és a munkásmozgalom veteránjai a kegyelet koszorúit helyezték el a szovjet hősi emlékmű talapzatára.

a város dolgozóinak ünnepi gyűlését a miskolci nemzeti színházban tartották meg. dr. fekete lászló vb. elnök köszöntő szavai után aczél györgy, az mszmp központi bizottságának titkára emlékezett meg az avasáljai város történelmi sorsfordulójáról, felszabadulásáról.

az ünnepi gyűlésen köszöntötte a város lakosságát m. d. cigankov, a szovjet hadsereg ezredese, és stefan csavara, kassa városi nemzeti tanácsának elnöke.

a szerdai ünnepségek során emléklakettet adtak át a város fejlesztésében élenjáró lakosoknak, valamint az 1944. december 3-án miskolcon született fiataloknak. /mti/

--

17.10/ju

M 17³⁰

-46-

bb 54. neves osztrák izotópdiaoszták látogatnak hazánkba
1 ms/tr-ju zs hgy 1969. december 3.

a magyar radiológusok társaságának vendégeként budapestre látogat r. hófer és dr. g. zita, az izotópdiaosztika két kiváló osztrák szakértője. december 6-én szombaton résztvesznek a társaság tudományos ülésén az 1. számú sebészeti klinika tantermében. az ülésen előadást tartanak a legkorszerűbb nukleáris vizsgáló eljárásokról és alkalmazásokról a klinikai gyakorlatban. /mti/

--

bb 55. magyar tudós külföldi elismerése

1 ms/tr-ju zs hgy

1969. december 3.

a brémai német sajtókutató társaság levelező tagjává választotta márkus lászlót, az akadémia történettudományi intézetének tudományos főmunkatársát. a társaság ezzel márkus lászló sajtótörténeti munkásságát becsülte meg. egyebek közt ő szerkeszti a magyar sajtótörténet iv. kötetét. /mti/

--

bb 56. rusznyák istván

k ms/tr-ju zs hgy

1969. december 3.

a magyar tudományos akadémia elnöke fogadta v.1. sziforovot, a szovjetunió tudományos akadémiajának levelező tagját. a megbeszélésen jelen volt bogvár géza akadémikus. /mti/

--

17.15/ju

M 17³⁰

-47-

bb 57. felszabadulási emléktábla-avatás a fejer megyei előszállítás köz-
ségben

vid/fm/tné-ju hgy

1969. december 3.

fejer megyében 25 évvel ezelőtt elsőnek előszállítás
községet szabadították fel a szovjet csapatok. az évforduló
alkalmából szerdán a község művelődési házában nagygyűlést tartottak,
amelyen tóth gyula, a fejer megyei tanács vb elnök-
helyettese mondott ünnepi beszédet. az ünnepségen résztvett
gyenge károly, a megyei pártbizottság titkára és pillók jános
a dunaujvárosi járási pártbizottság első titkára.

a nagygyűlésen listár sándor, a dunaujvárosi járási ta-
nács vb elnöke vándorzászlót és 20 ezer forint pénztartalmat adott
át a községnek mint a járásan indított községépítési verseny
győztesének. ezt követően leleplezték a felszabdító szovjet hő-
söknek-a művelődési ház falán elhelyezett - emléktábláját. /mti/
--

v

bb 58. nguyen thi binh külügyminiszter-asszony szerdai látogatásai

t fe/tr-ju zs hgy

1969. december 3.

biszku béla, az mszmp központi bizottságának titkára
és fehér lajos, a minisztertanács elnökhelyettese, az
mszmp politikai bizottságának tagjai szerda délután fogadták
nguyen thi binh asszonyt, a dél-vietnami köztársaság ideiglenes for-
radalmi kormányának külügyminiszterét, aki baráti látogatáson tar-
tozkodik hazánkban, s a kíséretében lévő dél-vietnami szenélyi-
ségekkel. a baráti hangulatú találkozón jelen volt péter jános
külügyminiszter és le huu van, a délvietnami köztársaság budapesti
nagykövetségének ideiglenes ügyvivője.

nguyen thi binh asszony és kísérete a délelőtti órákban
a hazafias népfront belgrád rakparti székházba látogatott, ahová
elkísérte a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa,
továbbá le huu van. a magasrangú vendéget harmati sándor, a
szolidaritási bizottság elnöke üdvözölte, majd a külügyminiszter-
asszony szívélyes, baráti eszmecserét folytatott az országos béke-
tanács, a szot, a kisz, a magyar vöröskereszt és a magyar nők or-
szágos tanácsának vezető képviselőivel. /mti/
--

17.20/ju

-48-

NA 1735

F!

bb 62. elhunyt veisz gyula,
k hi/tr-ju zs hgy

Hírlap:

elhunyt veisz gyu
régli harcosa, a szocialista
kivánsága szerint csendben

dec 3. : 49. lap

/mti/

bb 6:

i ol,

közi
lata
csak
szól

tes;
ink.

bb 1

k h

már
cia
ken

/mt

18.

5.

alom
tettje.

tsága.

n-
bb

t-
sze-

F!

bb 57. felszabadulási e
ségben

Híralap:

vid/fm/tné-ju hgy

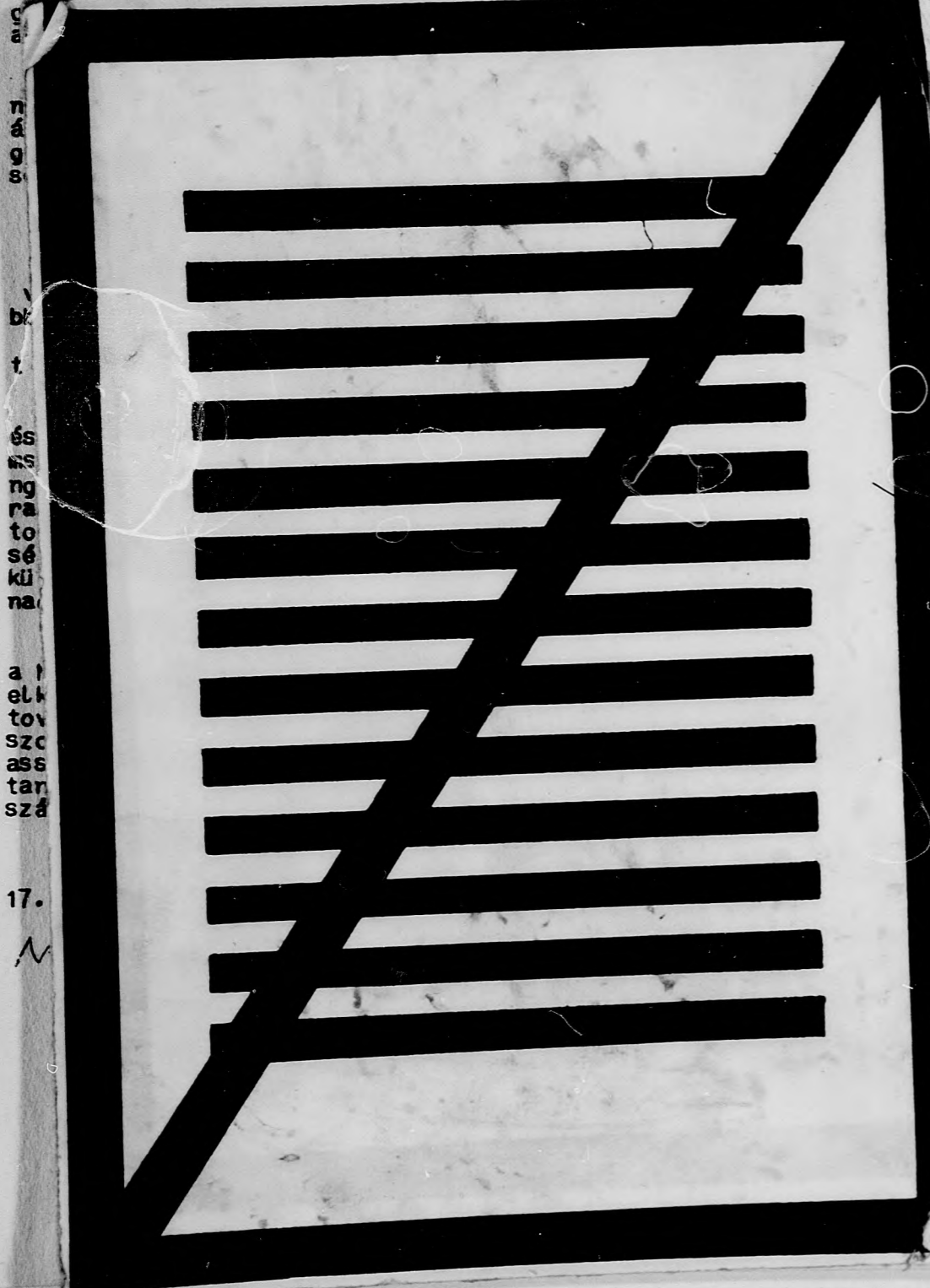
dec 3.: 49. lap

fejér megyé
községet szabadították t
alkalmából szerdán a köz
amelyen tóth gyula, a fe
helyettese mondott ünne

gyei előszállítás köz

er 3.

nek előszállítás
évforduló
gyűlést tartottak,

n
á
g
s

b
t

és
ng
ra
to
sé
kü
na

a
elk
tov
szc
ass
tan
szá

ta-
lott
-
1/

ásai

s fer-
ar-

sti

an
á

7-
8-
9-

17.
N

bb 62. elhunyt veisz gyula, a párt régi harcosa

k hi/tr-ju zs hgy

1969. december 3.

elhunyt veisz gyula, a párt és a munkásmozgalom
rég harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntettje.
kivánsága szerint csendben eltemették.

/mt1/

mszmp ix. kerületi bizottsága.

-.-

bb 61. aranycsillagok

1 ol/gk-ju zs hgy

1969. december 3.

a magyar állami operaháznak a vii. párizsi nemzet-
közi balettfesztivált négy spartacus- előadással megnyitó társu-
lata elnyerte a legjobb együttesnek járó aranycsillag-díjat. ugyan-
csak első díjjal jutalmazták, kun zsuzsát, mint a fesztivál legjobb
szólístáját.

a rangos díjat immár másodszor nyerte el az operai együt-
tes; az elsőt 1964-ben hozták haza a francia fővárosból táncművésze-
ink.

a díjakat szombaton adják át párizsban. /mt1/

-.-

bb 63. elhunyt drapál mária ilona, a párt régi harcosa

k hi/tr-ju zs hgy

1969. december 3.

tragikus hirtelenséggel elhunyt molnár elekné drapál
mária ilona, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szo-
cialista hazáért érdemrend kitüntettje. temetése pénte-
ken délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben.

/mt1/

mszmp i. kerületi bizottsága.

-.-

18.05/ju

-50-

N 16²⁰

bb 64. gershwin-opera próbái

1 ol/gk-ju zs hgy

1969. december 3.

az erkel színházban mikó andrás főrendező irányításával megkezdtek gershwin ,, Porgy és Bess,, című operájának próbáit.

a bemutatót februárrra tervezik. /mti/
--

bb 59. mit kell tudni az 1970. évi népszámlálásról - a ksh elnökének sajtótájékoztatója

t hi/gg-ju zs hgy

1969. december 3.

mint ismeretes, az elnöki tanács rendelete Magyarországon területén az 1969. december 31 és 1970. január 1 napja közötti éjféli állapot alapul vételével általános népszámlálást kell tartani. az ezzel kapcsolatos tudnivalókat szerdán sajtótájékoztatón ismertette Huszár István államtitkár, a központi statisztikai hivatal elnöke. elmondta, hogy a népszámlálással egyidejűleg összeírják a lakásokat és intézeti háztartásokat - kórház, munkásszállás, diákház, stb. - továbbá a lakóházakat, az intézeti és egyéb lakott épületeket.

a népszámlálás legkisebb egysége a számlálókörzet. az országban összesen 40.800 számlálókörzetet alakítottak ki. a belterületeken egy-egy számlálóbiztosra általában 290, a külterületeken 120. lakos adatainak összeírása jut. a népszámlálás lebonyolításában, az adatgyűjtésben - figyelembe véve a tanácsokat, s a ksh apparátusát is - hatvanezer ember vesz részt. a 41.000 számláló biztos és a 14.000 felülvizsgáló a népszámlálások során kialakult gyakorlatnak megfelelően, többségében pedagógus. a művelődésügyi minisztérium az iskolai szünet idejét - a népszámlálás miatt december 22 és január 14 közötti időpontban jelezte meg.

/ folyt. köv. /

18.15/ju

-51-

N¹ 18²⁰

bb 59. / mit kell tudni1.folyt/ny

az összeírást 1970 január 2 és 14 között bonyolítják le, ennek ellenére az adatoknak az 1969. december 31 és 1970 január 1. közötti, éjjeli állapotot kell tükrözniük. a számlálóbiztosok összeírják az állandó bejelentővel rendelkező személyeket akkor is, ha máshova szóló ideiglenes bejelentőjük van, továbbá az ideiglenesen bejelentett személyeket annak ellenére, hogy állandóan másutt laknak, végül a lakás be nem jelentett lakóit. összeírják azokat is, akik a népszámlálás időpontjában huzamosabban, vagy ideiglenesen külföldön tartózkodnak. az eddigi népszámlálások tapasztalatai szerint az ország lakóinak több mint 90 százaléka az összeírásakor állandó lakóhelyén tartózkodik. a lakosság többi részét két helyen, tehát állandó és ideiglenes lakóhelyén is összeírják. ez azonban nem jelenti azt, hogy a statisztikában ugyanaz a személy kétszer is szerepel majd, mert ilyen esetekben mindkét helyen ellenőrzőlapot állítanak ki és ezeket egyeztetik.

a népszámlálást ugynevezett kétlépcsős módszerrel bonyolítják majd le. ennek lényege, hogy a lakosság 75 százalékaról egyszerűbb 25 százalékaról pedig részletesebb adatfelvétel készül. a 25 százalékos reprezentatív összeírás elegendő arra, hogy sok részletes elemzést az ország egész lakosságára vonatkoztatva elvégezzenek. a népszámlálás személyi programjában az alkérdésekkel együtt összesen 37, a reprezentatív összeírásban 83 kérdés szerepel.

a mostani népszámlálás során először fordul elő, hogy nem kérdezik az összeírtak nemzetiségét, hanem az anyanyelvet, - természetesen ismét számításba veszik hogy ki, milyen nyelveken beszél az anyanyelvén kívül. először nem szerepel a népszámlálási kérdőíven arra vonatkozó kérdés, hogy az összeírásra kerülő személy tud-e írni, olvasni. ez szükségtelen, hiszen az anafabéták száma minimális, és többségük az idős korosztályhoz tartozik.

a foglalkozási adatokat minden 1955 előtt született személyről összeírják. aktív keresőnek számítják, aki a népszámlálás időpontjában, vagy az azt megelőző héten dolgozott. a foglalkozási kérdésekre részletes válaszokat várnak. nem elegendő a foglalkozás általános megjelölése, például gyári munkás, hanem pontosan meg kell jelölni a munkakört, például anyagmozgató, árukiadó, stb.

az ország lakás- és épületállományáról az 1960. évinél részletesebb adatfelvétel készül. ez az összeíró iv három fő részből áll majd: az egyik az épület, a másik a lakás, a harmadik a lakásban összeírt személyek adatait tartalmazza. kimutatás készül a lakás céljára készült üzlethelyiségekről, továbbá az épületekről, kor szerinti megoszlásban is.

/folyt köv /
18.15/my

-52-

18.10/ny

NA 1825

bb 59. / mit kell tudni2.folyt/ny

a népszámlálási ,, menetrend,, szerint az összeírás nagy részével január 12-ig el kell készülni. a vásárolt elektronikus számítóberendezések segítségével lehetővé válik, hogy 600 szakember közreműködésével minden eddiginél részletesebb és sokoldalabb elemzéseket végezzenek.

a ksh februárban gyors jelentést tesz közzé az ország lakóinak számáról, megyék szerinti bontásban. júniusban nyilvánosságra hozzák a lakosság számára vonatkozó adatokat községi, illetve városi bontásban. 1970 végéig elkészül a népszámlálás első, részletesebb tanulmánya. 1971-1972-ben jelennek meg a megyei kötetek, ezekkel párhuzamosan az országos jellegű kiadványok. a népszámlálás egyik érdekessége, hogy a 80 évesekről, illetve az ennél idősebb koruakról külön adatfelvételt is végeznek, a kérdéseket úgy állították össze, hogy a feldolgozás során vizsgálni tudják az öregkoruk életétörténetét és jelenlegi helyzetét. e vizsgálat eredményét külön kötetben is kiadják. /mti/

u
bb 65. budapestre érkezett koppenhága főpolgármestere

t pr/gk-ju zs hgy

1969. december 3.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának meghívására szerdán budapestre érkezett urban hansen, a koppenhágai városi tanács főpolgármestere. a fogadására a ferihegyi reptéren megjelent bartos istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, s ott volt aksel christiansen, a dán királyság budapesti nagykövete. koppenhága főpolgármestere megérkezése után nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának:

- a két főváros kapcsolatai meglehetősen újkeletűek, csupán hénány esztedeje tartjuk számon egymás gondjait, s kontaktusunk sem volt bővebb egy-két látogatásnál. az érdemi együttműködés tulajdonképpen az elmúlt esztendőben kezdődött, amikor koppenhágában budapest kiállítását rendeztünk. ennek vizsgálatul nyílik meg most az önök fővárosában a koppenhága életét bemutató kiállítás, s ha sikere csak feleakkora lesz, mint amilyen az önökének volt, már elégedettek leszünk. látogatásomnak azonban nem csupán az a célja, hogy személyesen is meggyőződjem e kiállítás eredményességéről. noha koppenhága korántsem olyan régi város, mint budapest, s fejlődése során is más utakat járt meg, mégis nagyon sok közös gondunk, problémánk van.

/ folyt. köv./

18.20/ju

NA 1910

-53-

bb 65. /budapestre érkezett... 1. folyt./-ju

szeretném megismerni budapest vezetőinek tapasztalatait az urbanizáció néhány olyan kérdésében, amelyek nálunk is napirenden vannak. a legfontosabb ezek között talán az elővárosok, környező települések beolvasztása, egy közigazgatás alá vonása. koppenhága lélekszáma nem nagy, csak 658.000 lakost tartunk számon. a város közvetlen közelében azonban 21 olyan település, kisváros és község terület, amelyeket szeretnénk a fővárossal egybeolvasztani.

ezeknek a településeknek mintegy 700.000 lakosa koppenhágában dolgozik, adóját azonban másutt rója le. amiatt azután fejlesztési alapunk meglehetősen szűkre szabott, s csak nehezen tudunk elég tenni a tömegközlekedés kívánalmainak, nehezen tudjuk kielégíteni a lakáskérelmeket. s ha már amúgy is a lakásoknál tartunk, őszintén meg kell mondanom, hogy mi sokkal súlyosabb lakás gondokkal küzdünk, mint a magyar főváros. az új lakótelepek létesítésének legnagyobb gátja a terület hiány. a belváros túlszűkült, zsanálni nemigen lehet, s a városon túli terjeszkedést magánérdekek akadályozzák. van ugyan egy tervünk - egy régi katonai gyakorlóteret szeretnénk lakásokkal beépíteni. - ennek megvalósításával azonban várunk kell mindaddig, amíg illetékesek el nem döntenek, hogy milyen irányban bővítik a szomszédos repülőteret. a lakásépítéssel kapcsolatban is szeretném kikérni sarlós istván véleményét, s terveinket - minden négyzetméterre legalább két négyzetméternyi lakóteret szeretnénk építeni - az önkormányzatok tapasztalataival egyeztetni.

- eljutottak hozzánk a hírek az épülő budapesti metróról. nos, koppenhága tömegközlekedése szinte már a csőd szélén áll, korszerűsítése nem tűr további halasztásokat. miután a város utcái meglehetősen szűkek, az autóbussz közlekedés fejlesztése nem jelent megoldást. egyetlen kiútunk az önkormányzatokhoz hasonló metro felépítése. mindezeket túl szeretnénk tapasztalatokat gyűjteni a magyar műszaki szakember-képzésről.

a két főváros kapcsolatának, főként e kapcsolat jövőjének rendkívül nagy jelentősége tulajdonítok. találkozásaink, tapasztalatcseréink feltétlenül hozzájárulnak egymás megismeréséhez, gondjaink jobb megértéséhez. nem érkeztem konkrét tervekkel, de nagy örömmel fogadnék minden olyan javaslatot, amely együttműködésünket bővítené, új területekre is kiterjesztené. /mt1/

-54-

18.35/ju

NA 1915

bb 66. tovább szakosodik a lipcsei vásár - tájékoztató az ndk nagykövetségének kereskedelmi osztályán

t sz/tr-ju ie hgy

1969. december 3.

hatvanöt országból több mint 10.000 kiállító kíván résztvenni a három hónap múlva nyíló tavaszi lipcsei vásáron - amelyről szerdán az ndk budapesti nagykövetségének kereskedelem-politikai osztályán fritz hoffmann, a lipcsei vásárigazgatóság főosztályvezetője adott tájékoztatót. a tájékoztatót heinz due kereskedelmi tanácsos nyitotta meg, és közölte hogy berlinben előreláthatólag rövidesen befejeződnek az 1970-re vonatkozó magyar-ndk árucsereforgalmi tárgyalások, és e megállapodások végrehajtásához is segítséget nyújtanak a lipcsei vásároknak.

a jövő évi tavaszi lipcsei vásár március 1. és 10. között zajlik majd, s a kiállítók ötven vásári csoportban mintegy 350.000 négyzetméternyi területen mutatják be termékeiket. a kiállítás középpontjában a technika áll, a részvevő iparágak közül legfontosabbak a gépipar, ezen belül a szerszámgépek és szerszámok, az automatizálás, az elektrotechnika és elektronika, a komplett gyárberendezések, valamint a kohászat legújabb eredményeinek bemutatói. szerszámgépeket például husz ország állít ki, 15.000 négyzetméternyi területen. az elektrotechnika és elektronika, valamint az automatizálás témájában 25 országból várnak kiállítókat, akik 33.000 négyzetméternyi területen sorakoztatják fel produktumaikat. építőipari gépujdonságokat 15 ország, mezőgazdasági gépeket 12 ország mutat be.

fritz hoffmann a továbbiakban elmondotta, hogy a vásár alkalmat ad technikai, gazdasági tapasztalatcserére, a kiállítók 200 előadást tartanak, és a kammer der technik rendezésében kongresszusokra, szimpóziumokra is sor kerül.

tovább folytatják az ez évben már megkezdett és sikeresnek bizonyult szakosítást a lipcsei vásárokon. a tavaszi vásárról az őszi csoportosították át egy sor iparág gyártmánybemutatóját és így a tavaszi bemutatókon több terület tudnak szentelni egy-egy átfogóbb szakosított kiállításnak. 1970-ben már az orvosi műszerek és laboratóriumberendezések, valamint a nyomdaipari gépek is az őszi vásáron kapnak helyet.

/ folyt. köv./

-55-

19.00/ju

NA 1920

bb 66. / tovább szakosodik... 1. folyt./-ju

a tavaszi lipcsei vásár^{szw} a magyar ipari és külkereskedelmi vállalatok is nagy számban képviseltetik magukat, 300 magyar kiállító harminc szakosított árubemutatón összesen négyezer négyzetméternyi kiállítási területen mutat be többek között szerszámgépeket, elektronikai és elektrónikus berendezéseket, építőipari és mezőgazdasági gépeket, élelmiszereket, textíliákat. többek között. új kiállítóként jelentkezik tavasszal lipcsében a magyar hajó- és darugyár, valamint a ganz mávag. /mti/

bb 67. kislelud károly ,, családások,, című vígjátékát mutatta be a győri kislelud színház

vid/fm-ju hgy 1969. december 3.

névadójának, a magyar vígjáték atyjának ,, kislelud károlynak ,, családások,, című háromfelvonásos vígjátékát mutatta be szerdán a győri kislelud színház. a darabot szilágyi albert rendezte. /mti/

bb 68. öt évi börtönre ítélték a sikkasztó szakcsi postamestert

vid/fm-ju hgy 1969. december 3.

a dombóvári járásbíróóság szerdán öt évi börtönre ítélte és a közügyek gyakorlásától ugyanennyi időre eltiltotta hóger jánost, a szakcsi postahivatal volt vezetőjét - társadalmi tulajdont károsító, folytatólagosan elkövetett, különösen nagy kárt okozó sikkasztás és hűtlen kezelés büntette miatt. hóger jános 1961 óta folyamatosan dézsmálta a takarékbetéteket, hamis pénztári jelentést készített, s így 328.000 forinttal károsította meg a társadalmi tulajdont. a bíróság az okozott kár visszatérítésére is kötelezte hógert. az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért fellebbezett. /mti/

19.05/ju

-56-

M 1925

bb 69. az állami bábszínház hazaérkezett sikeres csehszlovákiai vendégszerepléséről

1 fe/tr-ju zs hgy

1969. december 3.

az állami bábszínház 25 tagú társulata szerdán hazaérkezett sikeres csehszlovákiai turnéjáról. az együttes prágában, brnóban és pozsonyban lépett fel, s műsorán a fából faragott királyfi, a petruska és a beckett-jelenet szerepelt. a csehszlovák kritika nagy elismeréssel írt az állami bábszínház művészi produkciójáról. /mti/

bb 70. ülést tartott a budapesti pártbizottság

1 pr/gg/ny hgy

1969. december 3.

németh károlynak, az mszmp politikai bizottsága póttagjának, a budapesti pártbizottság első titkárának elnökségével szerdán kibővített ülést tartott a fővárosi pártbizottság. napirendjén az mszmp központi bizottságának november 26-28-i határozatairól szóló tájékoztatók szerepeltek. a pártbizottság egyetértően tudomásul vette - katona imrének, a budapesti pártbizottság titkárának előterjesztése alapján - a nemzetközi helyzetről szóló értékelést, a pártdemokráciával, a belügyminisztérium munkájával kapcsolatos kb határozatokról adott tájékoztatást. teljes egyetértést fejezte ki a pártbizottság a központi bizottságnak ,, a népgazdaság 1969. évi fejlődéséről és az 1970 évi gazdasági feladatokról,, hozott határozatával, amelyet szépvölgyi zoltán, a pártbizottság titkára ismertetett. a pártbizottság megvitatta a határozatokból adódó feladatokat, s határozatot hozott a gazdálkodás és a pártpolitika fővárosi tennivalóiról. végül jóváhagyták a pártbizottság jövő esztendői első félévi munkatervét, amelyet venéczai jános, a pártbizottság titkára terjesztett elő. /mti/

-57-

20.05/ny

M 2020

bb 71. felszabadultak a főutvonalak - csökkent a járhatatlan utak száma - a vasutnál sincs hóakadály

i pr/gg/ny hgy 1969. december 3.

szerdán szerencsére csökkent a szél ereje a dunántulon, s így egész nap megfeszített erővel folytathatták a hóvihar okozta torlaszok, akadályok elhárítását - tájékoztatta a közlekedési és postaügyi minisztérium ügyelete a magyar távirati irodát. az erőfeszítések sikerrel jártak, szerda délutánra valamennyi főutvonalat járhatóvá tették, a közlekedés itt zavartalan. a dunántulon is sok akadályt sikerült elhárítaniuk, az alsóbbrendű utvonalak közül azonban még így is sok járhatatlan. / somogy megyében 13, veszprém megyében 12, zala megyében 7, fejér megyében 5, Vas megyében pedig két utvonalon vannak hóakadályok/. ezek eltakarításán még szerdáról csütörtökre virradó éjjél is dolgoznak.

a máv hálózatán nincs hóakadály. a dunántul egyes részein a hófúvások miatt a helyi vonatok némi késéssel közlekedtek, a tiszántulon, az ország déli-délkeleti részében váltóállítási nehézségek késleltetik a vasúti közlekedést.

a fővárosban nem okozott tulsok gondot az utak síkossága, az autóbuszok és a villamosok szinte menetrendszerűen közlekedtek. a fővárosi köztisztasági hivatal dolgozói újabb homokszórókat indítottak utnak, főként a gépkocsik járta hegyi vonalakra. /mti/

--

bb 72. időjárásjelentés

gg/ny hgy 1969. december 3.

a meteorológiai intézet jelenti december 3-án, szerdán este 20 órakor:

nyugat felől kisebb enyhülés, havazással

várható időjárás csütörtök estig: erősen felhős idő, sokfelé havazással, ónos esővel, csütörtökön nyugaton esővel. mérsékelt, napközben megélénkülő nyugati, délnyugati szél, az utakon síkosság. helyenként hajnali ködképződés.

várható lmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön plusz 3- minusz 2 fok között. /mti/

20.16/ny -58-

HA 2030

bb 73. magyar-mongol képzőművész megállapodás

t ol/gg-ju hgy 1969. december 3.

a mongol képzőművészek szövetségének hazánkban tartozkodó küldöttsége szerdán megállapodást írt alá a magyar képzőművészek szövetségének vezetőségével. a két évre szóló egyezmény lehetőséget nyújt egymás művészeti életének jobb megismerésére, delegációk cserejére, valamint a két ország művészeinek rendszeres találkozására. /mti/

--

bb 74. véget ért a nyomdaipari szakszervezetek állandó bizottságának ülése

i pr/gg/ny hgy 1969. december 3.

szerdán befejezte tanácskozását a nyomdaipari szakszervezetek állandó bizottsága. az ülésen - amelyen kilenc ország tíz testvérszakszervezetének vezetői vettek részt - megvitatták a nyomdaipari szakszervezetek 1970-ben tartandó világkonferenciájának előkészületeit.

a tanácskozás végeztével a nyomda, a papíripar és a sajtó dolgozói szakszervezetének elnöksége fogadást adott az ülés résztvevőinek tiszteletére. a fogadáson, amelyen pavlovsky ferenc, a szakszervezet elnöke mondott pohárköszöntőt, részt vett tóth mátyás, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, timmer józsef a szakszervezetek országos tanácsának titkára, valamint heinz oehler, az állandó bizottság elnöke. /mti/

--

-59-

21.40/ny

ll

v é g e .

MUNKASZÁM:

C/102

FELVÉTEL:

637

Készítette: **HEILAU FÉVA**